

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö	Sivu
	<i>I Tiedonantoja</i>	
	Komissio	
97/C 209/01	Ecu.....	1
97/C 209/02	Pöytäviinityyppien keskihinnat ja edustavat hinnat eri kaupan pitämisen paikoilla ...	2
97/C 209/03	Komission tiedonanto — Julkisten viranomaisten tekemiin maa-alueita ja rakennuksia koskeviin kauppoihin sisältyvistä tuista ⁽¹⁾	3
97/C 209/04	Komission tulkitseva tiedonanto palvelujen tarjoamisen vapaudesta ja yleisestä edusta toisessa pankkidirektiivissä ⁽¹⁾	6
	EUROOPAN TALOUSALUE	
	EFTAn valvontaviranomainen	
97/C 209/05	Valtion tuen hyväksyminen ETA-sopimuksen 61 artiklan ja valvonta- ja tuomioistuinsopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan 1 artiklan 3 kohdan mukaan — EFTAn valvontaviranomaisen päätös olla esittämättä vastalauseita	23

Ilmoitusnumero

Sisältö (jatkuu)

Sivu

EFTAn tuomioistuin

97/C 209/06

Fredrikstad byrett'in asiassa Mag Instrument Inc. v. California Trading Company Norway, Ulsteen, 16 päivänä toukokuuta 1997 tekemällään päätöksellä Eftan tuomioistuimelle esittämä neuvoa-antavaa lausuntoa koskeva pyyntö (Asia E-2/97) 24

II Valmistavat säädökset

Komissio

97/C 209/07

Muutettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi bensiinin ja dieselpolttoaineiden laadusta ja neuvoston direktiivin 93/12/ETY muuttamisesta ⁽¹⁾ 25

III Tiedotteita

Komissio

97/C 209/08

MEDIA II — kehittäminen ja levitys (1996—2000) — Euroopan audiovisuaalisten teosten kehittämisen ja levityksen edistämistä koskevan ohjelman täytäntöönpano — Ehdotuspyyntöilmoitus 10/97 — Tuki tuotantohankkeiden ja tuotantoyhtiöiden kehittämiselle 28

Ilmoitus (katso kansilehden kolmas sivu)

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

I

(Tiedonantoja)

KOMISSIO

Ecu (')

9. heinäkuuta 1997

(97/C 209/01)

Kansallisen valuutan määrä yhtä yksikköä kohti:

Belgian frangi ja Luxemburgin frangi	40,7865	Suomen markka	5,86463
Tanskan kruunu	7,52718	Ruotsin kruunu	8,70212
Saksan markka	1,97620	Sterling-punta	0,665917
Kreikan drakhma	310,323	Yhdysvaltojen dollari	1,12220
Espanjan peseta	166,916	Kanadan dollari	1,54112
Ranskan frangi	6,66734	Japanin jeni	126,551
Irlannin punta	0,739264	Sveitsin frangi	1,64178
Italian liira	1925,09	Norjan kruunu	8,24482
Alankomaiden guldeni	2,22499	Islannin kruunu	79,0929
Itävallan šillinki	13,9052	Australian dollari	1,50793
Portugalin escudo	199,472	Uuden-Seelannin dollari	1,66697
		Etelä-Afrikan randi	5,11332

Komissio on ottanut käyttöön automaattisella vastauslaitteella varustetun teleksin, joka ilmoittaa muuntokurssit tärkeimpinä valuuttoina kysyjän otettua siihen yhteyden omalla teleksillään. Tämä palvelu toimii päivittäin kello 15.30:stä seuraavaan päivään kello 13:een.

Palvelun käyttäjän on:

- valittava teleksinumero 23789, Bryssel,
- annettava oma teleksitunnuksensa,
- kirjoitettava koodi "cccc", joka käynnistää automaattisen vastausjärjestelmän ecun muuntokurssien lähettämiseksi käyttäjän teleksiin,
- ylläpidettävä keskeytymätöntä teleksiyhteyttä, kunnes sanoma ilmoitetaan päättyneeksi koodilla "ffff".

Huom. Komissiolla on käytössä myös automaattisella vastauslaitteella varustettu telekopiolaite (n:o 296 10 97 ja n:o 296 60 11), joka lähettää päivittäisiä tietoja yhteisessä maatalouspolitiikassa sovellettavien muuntokurssien laskemisesta.

(¹) Neuvoston asetus (ETY) N:o 3180/78, annettu 18 päivänä joulukuuta 1978 (EYVL N:o L 379, 30.12.1978, s. 1), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (ETY) N:o 1971/89 (EYVL N:o L 189, 4.7.1989, s. 1).
Neuvoston päätös 80/1184/ETY, tehty 18 päivänä joulukuuta 1980 (Lomé'n sopimus) (EYVL N:o L 349, 23.12.1980, s. 34).
Komission päätös N:o 3334/80/EHTY, tehty 19 päivänä joulukuuta 1980 (EYVL N:o L 349, 23.12.1980, s. 27).
Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettava varainhoitoasetus, annettu 16 päivänä joulukuuta 1980 (EYVL N:o L 345, 20.12.1980, s. 23).
Neuvoston asetus (ETY) N:o 3308/80, annettu 16 päivänä joulukuuta 1980 (EYVL N:o L 345, 20.12.1980, s. 1).
Euroopan investointipankin valtuuston päätös, tehty 13 päivänä toukokuuta 1981 (EYVL N:o L 311, 30.10.1981, s. 1).

Pöytäviinityyppien keskihinnat ja edustavat hinnat eri kaupan pitämisen paikoilla

(97/C 209/02)

(Vahvistettu 8 päivänä heinäkuuta 1997 asetuksen (ETY) N:o 822/87 30 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi)

Kaupan pitämisen paikka	ecua tilavuusprosenttia/hl kohti	% OH:sta °	Kaupan pitämisen paikka	ecua tilavuusprosenttia/hl kohti	% OH:sta °
<i>R I Ohjehinta (OH) *</i>	3,828		<i>A I Ohjehinta (OH) *</i>	3,828	
Heraklion	ei noteerausta		Ateena	ei noteerausta	
Patras	ei noteerausta		Heraklion	ei noteerausta	
Requena	ei noteerausta		Patras	ei noteerausta	
Reus	ei noteerausta		Alcázar de San Juan	ei noteerausta	
Villafranca del Bierzo	ei noteerausta ⁽¹⁾		Almendralejo	2,031	53 %
Bastia	ei noteerausta		Medina del Campo	ei noteerausta ⁽¹⁾	
Béziers	3,827	100 %	Ribadavia	ei noteerausta	
Montpellier	3,888	102 %	Villafranca del Penedés	ei noteerausta	
Narbonne	ei noteerausta		Villar del Arzobispo	ei noteerausta ⁽¹⁾	
Nîmes	3,895	102 %	Villarrobledo	2,256	59 %
Perpignan	3,905	102 %	Bordeaux	ei noteerausta	
Asti	ei noteerausta		Nantes	ei noteerausta	
Firenze	ei noteerausta ⁽¹⁾		Bari	2,432	64 %
Lecce	ei noteerausta		Cagliari	ei noteerausta	
Pescara	ei noteerausta		Chieti	ei noteerausta	
Reggio Emilia	ei noteerausta ⁽¹⁾		Ravenna (Lugo, Faenza)	2,584	68 %
Treviso	3,546	93 %	Trapani (Alcamo)	2,026	53 %
Verona (paikalliset viinit)	4,433	116 %	Treviso	3,166	83 %
Edustava hinta	3,884	101 %	Edustava hinta	2,585	68 %
<i>R II Ohjehinta (OH) *</i>	3,828				
Heraklion	ei noteerausta			ecua/hehtolitra	
Patras	ei noteerausta				
Calatayud	ei noteerausta		<i>A II Ohjehinta (OH) *</i>	82,810	
Falset	ei noteerausta		Rheinfalz (Oberhaardt)	ei noteerausta ⁽¹⁾	
Jumilla	ei noteerausta ⁽¹⁾		Rheinhessen (Hügelland)	71,454	86 %
Navalcarnero	ei noteerausta ⁽¹⁾		Luxemburgin		
Requena	ei noteerausta		Moselle-viinialue	ei noteerausta	
Toro	ei noteerausta ⁽¹⁾		Edustava hinta	71,454	86 %
Villena	ei noteerausta				
Bastia	ei noteerausta		<i>A III Ohjehinta (OH) *</i>	94,570	
Brignoles	ei noteerausta		Mosel-Rheingau	ei noteerausta	
Bari	3,040	79 %	Luxemburgin		
Barletta	3,040	79 %	Moselle-viinialue	ei noteerausta	
Cagliari	ei noteerausta		Edustava hinta	ei noteerausta	
Lecce	ei noteerausta				
Taranto	ei noteerausta				
Edustava hinta	3,040	79 %			
	ecua/hehtolitra				
<i>R III Ohjehinta (OH) *</i>	62,150				
Rheinfalz-Rheinhessen (Hügelland)	ei noteerausta				

⁽¹⁾ Noteerausta ei oteta huomioon asetuksen (ETY) N:o 2682/77 10 artiklan mukaisesti.

* Sovellettavat tasot 1.2.1995 alkaen.

° OH = Ohjehinta.

Komission tiedonanto — Julkisten viranomaisten tekemiin maa-alueita ja rakennuksia koskeviin kauppoihin sisältyvistä tuista

(97/C 209/03)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

I. JOHDANTO

Viime vuosina komissio on useita kertoja tutkinut julkisessa omistuksessa olevien maa-alueiden ja rakennusten myyntiä selvittääkseni, onko kauppoihin sisältynyt ostajille myönnettyä valtion tukea. Tiedottaakseen yleistä suhtautumistaan julkisten viranomaisten tekemiin maa-alueita ja rakennuksia koskeviin kauppoihin sisältyvän tuen muodostamaan ongelmaan ja vähentääkseen tutkittavakseen tulevien tapausten määrää komissio on luonnostellut jäsenvaltioille yleiset ohjeet asiasta.

Seuraavissa jäsenvaltioille suunnatuissa ohjeissa

- kuvaillaan yksinkertainen menettely, jolla jäsenvaltiot voivat myydä maa-alueita ja rakennuksia niin että kyse ei ole valtion tuen myöntämisestä,
- luetellaan selkeästi ne tapaukset, joissa maa-alueita ja rakennuksia koskevasta kaupasta on ilmoitettava komissiolle, jotta komissio voi arvioida, sisältyykö kyseiseen liiketoimeen tukea ja jos sisältyy, soveltuuko tuki yhteismarkkinoille,
- annetaan komissiolle mahdollisuus käsitellä pikaisesti kolmansien osapuolten mahdollisia valituksia tai väitteitä maa-alueita ja rakennuksia koskeviin kauppoihin sisältyvistä valtion tuista.

Näissa ohjeissa otetaan huomioon, että useimmissa jäsenvaltioissa on talousarvionmääräyksiä, joilla varmistetaan, että julkista omaisuutta ei pääsääntöisesti myydä alle käyvän arvon. Tästä syystä menettelyyn liittyvät varotoimet, joita suositetaan valtion tukia koskevien määräysten aiheuttamien ristiriitojen välttämiseksi, on muotoiltu niin, että ne tavallisesti antavat jäsenvaltioille mahdollisuuden noudattaa ohjeita muuttamatta kansallisia menettelyjä.

Ohjeet koskevat vain julkisessa omistuksessa olevien maa-alueiden ja rakennusten myymistä. Se ei koske julkisen vallan kiinteistöhankintoja eikä maa-alueiden ja rakennusten vuokraamista julkisille viranomaisille tai julkisessa omistuksessa olevien maa-alueiden ja rakennusten vuokraamista. Myös tällaisiin toimiin voi sisältyä valtion tukea.

Ohjeet eivät vaikuta jäsenvaltioiden erityisiin yksityisasumisen laadun parantamista ja asuntojen tarjontaa koskeviin määräyksiin tai käytäntöihin.

II. PERIAATTEET

1. Myynti tarjouskilpailulla, jolle ei aseteta ehtoja

Maa-alueiden ja rakennusten myynti riittävästi julkistetulla, huutokauppaan verrattavalla avoimella tarjouskilpailulla, jolle ei aseteta ehtoja ja jossa hyväksytään paras tai ainoa tarjous, tapahtuu jo määritelmällisesti markkinahintaan, eikä siihen siten sisälly valtion tukea. Merkitystä ei ole sillä, että maa-alueista ja rakennuksista on tehty erilainen hinta-arvio ennen tarjouskilpailua, esimerkiksi kirjanpitoa varten tai vähimmäistarjouksen määrittelemiseksi.

- a) Tarjous on ”riittävästi julkistettu”, jos se on kohutuullisen pitkän ajan kuluessa (kaksi kuukautta tai enemmän) julkistettu useita kertoja valtakunnallisessa lehdistössä, kiinteistöalan lehdissä tai muissa soveliaissa julkaisuissa ja välittäjien keskuudessa, jotka palvelevat monia mahdollisia ostajia, niin että se on saatettu kaikkien mahdollisten ostajien tietoon.

Aikomus myydä maa-alueita ja rakennuksia, jotka suuren arvonsa tai muiden ominaisuuksiensa vuoksi voivat kiinnostaa koko Euroopassa tai jopa koko maailmassa toimivia sijoittajia, on julkaistava sellaisissa julkaisuissa, joita seurataan säännöllisesti ulkomaillaakin. Tällaisista tarjouksista on tiedotettava myös Euroopan laajuista tai kansainvälistä toimintaa harjoittavien välittäjien kautta.

- b) Tarjouskilpailulle ei ole asetettu ehtoja, jos kuka tahansa ostaja, riippumatta siitä harjoittaako hän liiketoimintaa tai riippumatta harjoitetun liiketoiminnan luonteesta, voi yleensä hankkia maa-alueet ja rakennukset ja käyttää niitä omiin tarkoituksiinsa. Rajoituksia voidaan asettaa yleisen häiriön ehkäisemiseksi, ympäristön suojelemiseksi tai puhtaasti keinottelutarkoituksessa tehtyjen tarjousten torjumiseksi. Maa-alueiden ja rakennuksien käyttöä koskevat kaupunki- ja aluesuunnittelurajoitukset, joita jäsenvaltion lainsäädännössä asetetaan kiinteistön omistajalle, eivät merkitse ehtojen asettamista.

- c) Jos myynnin edellytyksenä on, että tulevan omistajan on otettava vastuulleen muita kuin jäsenvaltion yleisestä lainsäädännöstä, suunnitteluviranomaisten päätöksistä tai ympäristön tai kansanterveyden suojelusta ja säilyttämisestä aiheutuvia erityisvelvoitteita julkisten viranomaisten tai yleensä yleisen

edun vuoksi, voidaan katsoa, että tarjoukselle ei ole asetettu ehtoja edellä esitetystä merkityksessä, ainoastaan jos kaikki mahdolliset ostajat kykenisivät täyttämään saman velvoitteen riippumatta siitä, harjoittavatko he liiketoimintaa ja riippumatta harjoitetun liiketoiminnan luonteesta.

2. Ilman tarjouskilpailua tapahtuva myynti, jolle ei aseteta ehtoja

a) Riippumattoman asiantuntijan arvio

Jos julkiset viranomaiset eivät aio käyttää 1 kohdassa kuvattua menettelyä, yhden tai useamman riippumattoman arvioijan on suoritettava riippumaton arvio ennen myynti-neuvotteluja, markkina-arvon vahvistamiseksi yleisesti hyväksytyjen markkinoiden tunnuslukujen ja arviointinormien mukaisesti. Näin määriteltä markkinahinta on vähimmäis-ostohinta, josta voidaan sopia myöntämättä valtion tukea.

”Arvioija” on hyvämaineinen henkilö,

- joka on suorittanut soveliaan tutkinnon tunnustetussa oppilaitoksessa tai vastaavan akateemisen tutkinnon, ja
- jolla on riittävä kokemus ja joka on pätevä arvioimaan kyseisen tyyppisiä maa-alueita ja rakennuksia kyseisellä alueella.

Jos jossakin jäsenvaltiossa ei ole arvioijalle soveliaa akateemista tutkintoa, arvioijan on oltava kiinteän omaisuuden arviointia hoitavan tunnustetun ammatillisen järjestön jäsen sekä

- oltava tuomioistuimen tai asemaltaan vastaavan viranomaisen nimittämä, tai
- hänellä on oltava vähintään tunnustettu keskiasteen koulutuksesta saatu todistus ja riittävä koulutustaso sekä ainakin kolmen vuoden työkokemus koulutuksen päättymisen jälkeen maa-alueiden ja rakennusten arvioinnista kyseisellä alueella.

Arvioijan on oltava tehtäviään suorittaessaan riippumaton, eli julkisilla viranomaisilla ei ole oikeutta antaa hänelle määräyksiä arvioinnin tuloksesta. Valtion arviointitoimistot, julkishallinnon virkamiehet tai toimihenkilöt katsotaan riippumattomiksi, jos asiaton vaikuttaminen heidän havaintoihinsa on tehokkaasti poissuljettu.

Markkina-arvolla tarkoitetaan hintaa, jolla maa-alueet ja rakennukset voitaisiin arvostuspäivänä myydä halukkaan myyjän ja riippumattoman ostajan välisellä yksityisellä sopimuksella, kun on sovitettu, että omaisuus on julkisesti tarjolla markkinoilla, että markkinaolot sallivat laillisen myynnin ja että myyntineuvotteluihin käytettävä aika on tavallinen omaisuuden luonteen huomioon ottaen ⁽¹⁾.

b) Liikkumavara

Jos maa-alueita ja rakennuksia on kohtuullisin ponnistuksin yritetty myydä markkina-arvoon ja on käynyt selväksi, että arvioijan ilmoittamaa hintaa ei saada, voidaan viiden prosentin poikkeaman tästä arvosta katsoa olevan markkinaedellytysten mukainen. Jos uuden kohtuullisen ajan kuluttua on selvää, että maa-alueita ja rakennuksia ei voida myydä arvioijan myymään hintaan viidellä prosentilla vähennettynä, on tehtävä uusi arvio, jossa on otettava huomioon saadut kokemukset ja tarjoukset.

c) Erityisvelvoitteet

Erityisvelvoitteita, jotka liittyvät maa-alueisiin ja rakennuksiin eivätkä ostajaan tai ostajan taloudelliseen toimintaan, voidaan liittää kauppaan yleisen edun vuoksi, jos jokaiselta mahdolliselta ostajalta vaaditaan niiden täyttämistä ja jokainen periaatteessa pystyisi ne täyttämään riippumatta siitä harjoittaako hän liiketoimintaa tai riippumatta harjoitetun liiketoiminnan luonteesta. Riippumattomien arvioijien on arvioitava erikseen tällaisen velvoitteen aiheuttama taloudellinen haitta, ja se voidaan ottaa huomioon kauppahinnasta sovittaessa. Arvioitaessa velvoitteita, joiden täyttäminen olisi ainakin osittain yrityksen oman edun mukaista, on tämä seikka otettava huomioon; velvoitteista voi olla yritykselle etua mainonnassa, kulttuurin tai urheilun tukemisessa, yrityskuvan vaalimisessa, oman ympäristön parantamisesta tai omien työntekijöiden virkistystoiminnassa.

Yleisen lainsäädännön mukaan kaikille maanomistajille aiheutuviin velvoitteisiin liittyvää taloudellista rasitetta ei vähennetä ostohinnasta (näitä voivat olla esimerkiksi maa-alueiden ja rakennusten hoito ja ylläpito osana omistamiseen liittyviä tavalisia yhteiskunnallisia velvoitteita tai verojen ja muiden maksujen maksaminen).

d) Viranomaisille aiheutuneet kustannukset

Julkisen viranomaisen maksamat maa-alueiden ja rakennusten hankintakustannukset ovat markkina-arvon osoitin, paitsi jos maa-alueiden ja rakennus-

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivin 91/674/ETY 49 artiklan 2 kohta (EYVL N:o L 374, 31.12.1991, s. 7).

ten oston ja myynnin välillä on kulunut huomattavasti aikaa. Siksi markkina-arvoa ei pääsääntöisesti pidä vahvistaa hankintakustannuksia alhaisemmaksi ainakaan kolmeen vuoteen oston jälkeen, paitsi jos riippumaton arvioija on selvästi havainnut yleisen markkinahintojen laskun kyseisillä kiinteistömarkkinoilla.

3. Ilmoittaminen

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle, tämän kuitenkaan rajoittamatta vähämerkityksisiä tukia koskevan säännön⁽¹⁾ soveltamista, seuraavista kaupoista, jotta komissio voi arvioida, onko niihin sisältynyt valtion tukea ja jos on, tuen soveltuvuuden yhteismarkkinoille:

⁽¹⁾ EYVL N:o C 68, 6.3.1996, s. 9.

a) kaikki kaupat, joita ei ole tehty sellaisen avoimen tarjouskilpailun perusteella, johon ei liittynyt ehtoja, ja parhaan tai ainoan tarjouksen tehneen kanssa, sekä

b) kaikki kaupat, jotka tällaisen kilpailumenettelyn puuttuessa on tehty riippumattoman arvioijan arvioimaa markkinahintaa alemmaan hintaan.

4. Valitukset

Jos komissio saa kolmannelta osapuolelta valituksen tai muun väitteen siitä, että julkisen viranomaisen tekemään maa-alueita ja rakennuksia koskevaan kauppaan sisältyi valtion tukea, se katsoo, että tukea ei ole myönnetty, jos kyseisen jäsenvaltion toimittamat tiedot osoittavat edellä esitettyjä periaatteita noudatetun.

KOMISSION TULKITSEVA TIEDONANTO

palvelujen tarjoamisen vapaudesta ja yleisestä edusta toisessa pankkidirektiivissä

(97/C 209/04)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

Tämä tiedonanto on komission pohdinnan tulos sen käsitellyä kysymyksiä palvelujen tarjonnan vapaudesta ja yleisestä edusta toisen pankkidirektiivin⁽¹⁾ yhteydessä.

Asian käsittelyssä ovat olleet mukana sekä jäsenvaltiot (pankkialan neuvoo-antavan komitean ja pankkidirektiivin soveltamiseksi perustetun teknisen tulkintaryhmän puitteissa) että yksityiset kansalaispiirit.

Komissio on julkaissut *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*⁽²⁾ luonnoksen tiedonannoksi, joka johti laajaan kuulemismenettelyyn. Tämän julkaisemisen jälkeen komissio on saanut runsaasti lausuntoja kaikilta asianomaisilta kansalaispiireiltä (jäsenvaltiot, liitot, luottolaitokset, kuluttajajärjestöt, asianaajo-toimistot jne.). Komissio järjesti myös kuulemisia osapuolille, jotka osallistuivat kirjalliseen kuulemiseen.

Komissio on todennut kuulemismenettelyn aikana, että on epävarmuutta perustavanlaatuisten käsitteiden, kuten palvelujen tarjoamisen vapauden ja yleisen edun, tulkinnasta. Tämä epävarmuus saa tietyt luottolaitokset luopumaan sellaisista vapauksista hyötymisestä, joista hyötymisen helpottaminen on nimenomaan toisen pankkidirektiivin tarkoituksena ja siten edistää pankkipalvelujen liikkuvuutta yhteisössä.

Komissio katsoo sen vuoksi suotavaksi muistuttaa tiedonannossa yhteisöjen tuomioistuimen esittämiä periaatteita ja esittää kantansa niiden soveltamisesta toiseen pankkidirektiivin tuottamiin erityisongelmiin.

Komissiolla on tavoitteena tämän tiedonannon julkaisemisella yhteisön sääntöjen avoimuus ja selventäminen. Komissio tarjoaa kaikille osapuolille, kansallisille hallintoviranomaisille, taloudellisille toimijoille ja kuluttajille välineen, jolla täsmennetään oikeudellista kehystä, jossa komission mukaan olisi voitava vastavuoroiseen tunnistamiseen perustuen harjoittaa pankkitoimintaa.

Tässä tiedonannossa olevien tulkintojen ja pohdintojen, jotka koskevat ainoastaan toiseen pankkidirektiiviin liittyviä erityisongelmia, ei ole tarkoitus käsitellä kaikkia mahdollisia oletamuksia, vaan ainoastaan niistä yleisimmät tai todennäköisimmät.

Ne on laadittu yhteisön tasolla kehitettyä tietoyhteiskuntaa koskevaa politiikkaa silmällä pitäen. Tämän politiikan tavoitteena on edistää tietoyhteiskunnan palvelujen tarjontaa ja liikkumista jäsenvaltioiden välillä ja erityisesti elektronista kaupankäyntiä⁽³⁾.

Ne eivät välttämättä edusta jäsenvaltioiden tulkintoja eivätkä sellaisenaan voi aiheuttaa niille velvoitteita.

Ne eivät myöskään rajoita tulkintaa, jonka perustamisso-
pimuksen ja johdetun oikeuden tulkinnan suhteen viime
kädessä toimivaltainen Euroopan yhteisöjen tuomioistuin
voi antaa käsitellyissä kysymyksissä.

⁽¹⁾ Luottolaitosten liiketoiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen liittyvien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta ja direktiivin 77/780/ETY muuttamisesta 15 päivänä joulukuuta 1989 annettu toinen neuvoston direktiivi 89/646/ETY (EYVL N:o L 386, 30.12.1989, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 92/30/ETY (EYVL N:o L 110, 28.4.1992, s. 52).

⁽²⁾ EYVL N:o C 291, 4.11.1995, s. 7.

⁽³⁾ Uusista ensisijaisista toimintalinjoista tietoyhteiskunnassa 8 päivänä lokakuuta 1996 annettu Euroopan unionin neuvoston päätöslauselma. Komission tiedonanto Eurooppa-neuvostolle: Palvelut työllisyyttä parantamaan, CSE(96) 6 lopullinen, 27.11.1996. Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille ja sosiaalikomitealle: Tietoyhteiskunnan palveluja koskevien määräysten avoimuus sisämarkkinoilla sekä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimitamisesta noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin 83/189/ETY muuttamisesta kolmannen kerran, KOM(96) 392, lopullinen, 30.8.1996. Ehdotus direktiiviksi on myös julkaistu (EYVL N:o C 307, 16.10.1996, s. 11).

I OSA

PALVELUJEN TARJOAMISEN VAPAAUS TOISESSA
PANKKI-DIREKTIIVISSÄ

Tässä osassa tarkastellaan ensin ilmoitusmenettelyyn liittyviä kysymyksiä (A), sitten palvelujen tarjoamisen vapauden ja sijoittautumisoikeuden käsitteiden erottamiseen liittyviä ongelmia (B) ja lopuksi kysymystä toiminnan mahdollisesta aloittamisajankohdasta palvelujen tarjoamisen vapautta hyödynnettäessä (C).

A) Ilmoitusmenettely

1. Ajallinen soveltamisala

Toisen pankkidirektiivin 20 artiklan 1 kohdassa säädetään:

"Luottolaitoksen, joka aikoo käyttää vapautta tarjota pankkipalveluja ryhtymällä ensimmäistä kertaa harjoittamaan toimintaa toisen jäsenvaltion alueella, on ilmoitettava kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ne liitteessä olevaan luetteloon sisältyvät liiketoimet, joita se aikoo harjoittaa."

Menettely, josta 20 artiklan 1 kohdassa säädetään, koskee ainoastaan luottolaitoksia (ja niiden rahoituslaitoksia, 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja sivukonttoreita), jotka aikovat harjoittaa liitteessä tarkoitettua palvelua ensimmäistä kertaa. Toisen direktiivin 23 artiklan 2 kohdassa säädetään, että luottolaitokset, jotka ovat tarjonneet palvelujaan jo ennen direktiivin täytäntöönpanosäännösten voimaantuloa, on vapautettu ilmoittamisvelvoitteesta.

Komissio katsoo, että hyötyäkseen saavutetuista oikeuksista luottolaitoksen on täytynyt toimittaa palvelu jäsenvaltion alueella vähintään kerran (2 kohdassa tarkoitettussa merkityksessä), eikä toimituksen ajankohdalla ole merkitystä. Luottolaitoksen on sen sijaan ollut harjoitettava toimintaa laillisesti kyseisen jäsenvaltion alueella, ja sen on voitava kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä esittää todisteita kyseisestä aikaisemmasta toiminnasta.

Vapauttaminen koskee kuitenkin ainoastaan asianomaista toimintaa ja asianomaista jäsenvaltiota.

Komissio katsoo, että aiemman toiminnan laillisuutta on arvioitava toiminnan harjoittamishetken mukaan eikä toisen pankkidirektiivin voimaantuloajankohdan mukaan. Vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön myöhemmillä muutoksilla, jotka ovat tapahtuneet luottolaitoksen toiminnan harjoittamisen jälkeen, ei siten ole merkitystä.

Luonnollisesti oletetaan, että laitos olisi noudattanut vastaanottavan jäsenvaltion uutta lainsäädäntöä, jos se olisi jatkanut toimintaansa siellä, tai että se olisi lopettanut palvelujen tarjoamisen vapautta hyödyntävän toimintansa.

2. Alueellinen soveltamisala

a) Periaatteet

Toisen pankkidirektiivin 20 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että ilmoitusmenettelyn käynnistämiseen liittyy aikomus harjoittaa toimintaa *"toisen jäsenvaltion alueella"*.

On tarpeen "paikantaa" tulevan pankkipalvelun sijainti, jotta voidaan päättää, onko ennakoilmoituksen tekeminen välttämätöntä.

Päinvastoin kuin muiden palveluiden osalta, joiden sijainnista ei ole epäselvyyttä (asianajajan puolustus, rakennuksen rakentaminen jne.), toisen pankkidirektiivin liitteessä mainittujen pankkipalveluiden täsmällistä sijaintipaikkaa on vaikeampi määrittää. Lisäksi ne eroavat toisistaan hyvin paljon ja ovat yhä "aineettomampia". Etäpalvelujen lisääntyvä tarjonta esimerkiksi sähköisessä muodossa (Internet, kotipankkipalvelut jne.) saanee aikaan sen, että liian tiukat perusteet muuttuvat pian aiheettomiksi.

Komissio on tutkinut eräitä palvelun sijaintipaikan määrittämismahdollisuuksia (aloitteentekijä, asiakkaan asuinpaikka, palvelun tarjoajan kotipaikka, asiapapereiden alikirjoituspaikka jne.), ja toteaa vaikuttavan siltä, ettei yhtään niistä voitaisi soveltaa tyydyttävällä tavalla kaikkiin liitteessä mainittuihin palveluihin.

Komissio katsoo, että on syytä tulkita toisen pankkidirektiivin 20 artiklaa yksinkertaistetusti ja joustavasti. Näin ollen komission käsityksen mukaan ainoastaan toisen jäsenvaltion *alueella* harjoitettava toiminta edellyttäisi ennakoilmoitusta. Sen määrittämiseksi, missä toimintaa harjoitetaan, on selvitettävä, missä tarjotaan palvelun "ominaissuorite" eli palveluun kuuluva olennainen suorite, josta asiakas maksaa.

Tämän päättelyn tarkoituksena on selvittää, onko ennakoilmoitus tarpeellinen. Päättely ei vaikuta kyseessä olevaan pankkipalveluun sovellettavaan oikeuteen ja verotukseen.

b) Toisen pankkidirektiivin soveltaminen

Pankkien ei voida katsoa harjoittavan toimintaa toisen jäsenvaltion *alueella* ainoastaan siitä syystä, että niillä on tämän toisen jäsenvaltion alueella asuvia asiakkaita.

Tämän johdosta tilapäinen siirtyminen toisen jäsenvaltion alueelle harjoittamaan toimintaa, joka kuuluu olennaisen toiminnan alkutoimiin (esimerkiksi antamaan asiantuntijalausunto hyödykkeestä ennen lainan myöntämistä) tai myöskin jälkitoimiin (satunnaiset tehtävät), ei ole komission mielestä tilanne, joka sinänsä edellyttää ennakkoilmoituksen tekemistä. Sama koskee käyntejä, joita luottolaitoksen edustajat voivat tehdä asiakkaiden luokse, jos käynteihin ei liity sopimussuhteen kohteena olevaan palveluun kuuluvan ominaisluokituksen tarjoamista.

Lisäksi komissio katsoo, ettei tilapäistä siirtymistä toisen jäsenvaltion alueelle, jotta pankkitoiminnan harjoittamista edeltävät asiakirjat voitaisiin tehdä valmiiksi, olisi pidettävä varsinaisena toiminnan harjoittamisena. Tämän oletuksen mukaan ennakkoilmoituksen tekeminen ei sitten ole tarpeen.

Sitä vastoin jos laitos suunnittelee pankkipalvelun ominaisluokituksen tuottamista lähettämällä tilapäisesti henkilöstönsä jäsenen tai valtuuttamansa välittäjän toisen jäsenvaltion alueelle, ennakkoilmoitus olisi tehtävä.

Päinvastaisessa tapauksessa, jolloin palvelun vastaanottaja siirtyy henkilökohtaisesti siihen jäsenvaltioon, johon luottolaitos on sijoittautunut, ennakkoilmoitusta ei tarvittaisi. Komissio katsoo, ettei luottolaitos tällöin harjoita palvelutoimintaa toisen jäsenvaltion alueella toisen pankkidirektiivin 20 artiklan mukaisesti.

Pankkipalveluiden etätarjonta, esimerkiksi Internetin kautta, ei komission mukaan edellyttäisi ennakkoilmoitusta, sikäli kun palvelun tarjoajan ei voida katsoa harjoittavan toimintaansa asiakkaan alueella.

Komissio on selvillä siitä, että tämä ratkaisu edellyttää tilanteiden selvittämistä tapauskohtaisesti, mikä voi osoittautua vaikeaksi.

Komissio on myös selvillä siitä, että, sikäli kun yhteisöjen tuomioistuin ei ole antanut asiassa päätöstä, jokaisen luottolaitoksen sallitaan oikeusvarmuuden vuoksi toimia toisessa pankkidirektiivissä tarkoitettun ilmoitusmenettelyn mukaisesti, vaikka edellä esitettyjen syiden perusteella ilmoitusta ei tarvitsisi tehdä.

Se, että tietyt palvelumuodot eivät komission mukaan kuulu toisen pankkidirektiivin 20 artiklan soveltamisalaan eikä niistä sen vuoksi tarvitsisi ilmoittaa, ei merkitse sitä, etteikö niitä tunnustettaisi vastavuoroisesti ja etteivätkö ne olisi alkuperämaan valvonnassa.

Komissio katsoo, että liitteessä lueteltujen toimien vastavuoroisesta tunnustamisesta ja alkuperämaan valvonnan säädetään toisen pankkidirektiivin 18 artiklassa. Mainitun 20 artiklan mukaista menettelyä on siis käytettävä ainoastaan niissä jäljelle jäävissä tapauksissa, joissa luottolaitos aikoo ensimmäistä kertaa tarjota palvelujaan vapaasti toisen jäsenvaltion alueella.

3. Palvelujen mainonta ja tarjoukset

Komissio katsoo, ettei ole syytä kytkeä ennakkomainontaa tai -tarjontaa ilmoitusmenettelyn tarpeellisuuteen.

Kytös olisi keinotekoinen, koska sellaisesta ei varsinaisesti säädetä toisessa pankkidirektiivissä. Direktiivin 20 artiklassa edellytetään, että ilmoitus tehdään silloin, kun laitos aikoo harjoittaa toimintaa toisen jäsenvaltion alueella, eikä silloin, kun se tekee ennakkotarjouksen palvelusta toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle asiakkaalle.

Se, että laitos pyrkii saamaan muualla asuvia asiakkaita, ei myöskään merkitse sitä, että se aikoo välttämättä tarjota palveluja toisen jäsenvaltion alueella.

Lisäksi mainonnan ja ilmoituksen kytkeminen toisiinsa voisi johtaa järjenvastaisiin tilanteisiin, jossa luottolaitos joutuisi tekemään ilmoituksen viranomaisille kaikissa maissa, joissa sen mainoksia on teoriassa mahdollista vastaanottaa.

Yksinkertaisuuteen pyrkiessään toisen pankkidirektiivin tarkoituksen mukaisesti komissio katsoo tämän vuoksi, että kaikenlainen mainonta, olipa se kohdistettua tai ei, sekä kaikenlaiset etämuodossa tehdyt palvelutarjoukset,

tehtiinpä ne minkä välineen (postin, telekopiolaitteen, sähköpostin jne.) välityksellä hyvänsä, olisi jätettävä ennakkoilmoitusvelvoitteen ulkopuolelle. Luottolaitoksen edellytetään tekävän ilmoitus ainoastaan silloin, kun se aikoo harjoittaa toimintaa *asiakkaan asuinvaltion alueella* palvelujen vapaata tarjoamisoikeutta käyttäen (a kohdan perustelujen mukaisesti).

Tämä kanta, joka koskee ainoastaan ilmoitusvelvoitetta, ei vaikuta pankkipalveluihin sovellettavaan lainsäädäntöön. Rooman yleissopimuksen⁽⁴⁾ mukaisesti erityisesti laaditun ehdotuksen tai ennakkomainonnan olemassaolo voi kuluttajan kanssa tehdyn sopimuksen tapauksessa vaikuttaa myöhemmin tehtyyn sopimukseen sovellettavaan lainsäädäntöön⁽⁵⁾.

4. Menettelyn luonne

Komissio katsoo, että toisessa pankkidirektiivissä tarkoitettu ilmoitusmenettely jatkaa yksinkertaista valvontaviranomaisten vastavuoroisen tiedottamisen tavoitetta eikä ole kuluttajansuojaa koskeva toimenpide. Sitä ei komission mukaan tulisi pitää sellaisena muodollisena edellytyksenä, joka vaikuttaa pankkisopimuksen pätevyys.

5. Menettelyn tulevaisuus

Luonnoksen tiedonannoksi synnyttämän keskustelun yhteydessä komissio saattoi todeta, että monet, joita asia koskee, vaativat palvelujen tarjoamisen vapautta koskevan ilmoitusmenettelyn poistamista kokonaan. Toisissa kannanotoissa puolestaan korostetaan menettelyn hyödyllisyyttä valvottaessa, että yleistä etua kunnioitetaan ja että etenkin kuluttajansuojasäännöksiä noudatetaan.

Menettelyn poistamista esittäneiden joukossa on niitä, jotka katsovat, että menettely on perustamissopimuksen vastainen, koska se aiheuttaa suhteettomia rajoituksia palvelujen tarjoamisen vapaudelle. Toiset korostavat sitä, ettei kolmansien maiden pankkien tarvitse noudattaa menettelyä. Toiset puolestaan katsovat, että menettely on kallis ja tarpeeton sekä saattaa aiheuttaa oikeudellisia ongelmia.

Komission käsityksen mukaan ilmoitusmenettely, joka kuitenkin edellyttää selkeyttämistä ja yksinkertaistamista, on ainoastaan yksinkertainen hallinnollinen muodollisuus, josta on huolehdittava ennen kuin voi saada huomattavia etuja.

Komissio katsoo, että edellä olevat tulkinnot ovat omiaan selkeyttämään menettelyä, joka rajat ylittävien pankkipalvelujen ja erityisesti elektronisen kaupankäynnin kehittyessä tulee muuttumaan osin vanhanaikaiseksi. Mitä yleisemmin toiminta hoidetaan muuttamatta paikkakunnalta, sitä harvemmin ilmoitusmenettelyä käytetään.

Komissio saatta harkita tekensä ehdotuksen, että sopivana ajankohtana palvelujen vapaata tarjoamista koskeva menettely poistetaan.

B) Palvelujen tarjoamisen vapaus ja sijoittautumisoikeus

1. Palvelujen tarjoamisen vapaus

a) Tilapäisyys

Perustamissopimuksen 60 artiklan 3 kohdassa määrätään, että tarjoaja voi tarjoamisen toteuttamiseksi harjoittaa "tilapäisesti" toimintaansa maassa, jossa tarjoaminen tapahtuu. Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut 30 päivänä marraskuuta 1995 antamassaan tuomiossa⁽⁶⁾, että kyseisessä artiklassa määrätty palvelujen tarjoamisen vapauden tilapäisyyttä

"... on arvioitava toiminnan keston, määrän, toistuvuuden ja jatkuvuuden perusteella."

Jos luottolaitos harjoittaa pankkitoimintaa jollakin alueella palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella joko pitkäaikaisesti, toistuvasti, säännöllisesti tai jatkuvasti, on komission mielestä tämän oikeuskäytännön perusteella kysyttävä, voidaanko kyseisen luottolaitoksen katsoa toimivan siellä tilapäisesti perustamissopimuksen tarkoittamassa mielessä. On myös aiheellista kysyä, pyrkikö luottolaitos välttämään vakinaisesti sijoittautuneisiin laitoksiin sovellettavia sääntöjä ja näin hyötymään palvelujen tarjoamisen vapaudesta perusteettomasti.

⁽⁴⁾ Yleissopimus sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista, joka allekirjoitettiin Roomassa 19 päivänä kesäkuuta 1980 ja joka tuli voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1991 (EYVL N:o L 266, 9.10.1980, s. 1). Kaikki jäsenvaltiot Ruotsia, Itävaltaa ja Suomea lukuun ottamatta ovat ratifioineet yleissopimuksen. Ruotsi, Itävalta ja Suomi allekirjoittivat yleissopimuksen 29.11.1996, mutta niiden ratifiointi on vielä kesken.

⁽⁵⁾ Ks. tämän tiedonannon II osa.

⁽⁶⁾ Asia C-55/94, Gebhard, tuomio 30.11.1995, Kok. 1995, s. I-4165.

b) ”Kiertämisen” kieltö

Tuomioistuin on myöntänyt jäsenvaltiolle oikeuden toteuttaa toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää sellaista tarjoajaa käyttämästä perustamissopimuksen 59 artiklassa taattua oikeutta, jonka toiminta on kokonaan tai pääosin suunnattu jäsenvaltion alueelle, mutta joka on sijoittautunut toisen jäsenvaltion alueelle sellaisista ammatillisista säännöistä poikkeamiseksi, joita tarjoajaan sovellettaisiin, jos se sijoittautuisi sen jäsenvaltion alueelle, jossa se harjoittaa kokonaan tai pääosin toimintaansa (?).

Tuomioistuin on lisännyt, että tällainen ”kiertämislanne” voi olla oikeutettu sijoittautumisoikeutta koskevan luvun muttei perustamissopimuksen palvelujen tarjoamista koskevan luvun nojalla.

Komissio katsoo kuitenkin, ettei ”kiertämisenä” voida pitää tilannetta, jossa toisessa jäsenvaltiossa asuvat kuluttajat pyytävät jatkuvasti luottolaitokselta palveluja tämän omalla alueella.

2. Sijoittautumisoikeus

Jos yritys on pysyvästi läsnä jäsenvaltiossa, jossa se tarjoaa palveluja, siihen soveltuvat perustamissopimuksen sijoittautumisoikeutta koskevat määräykset (?).

Tuomioistuin on lausunut seuraavasti:

”Sellaiseen jäsenvaltion kansalaiseen, joka harjoittaa pysyvästi ja jatkuvasti ammattitoimintaa toisessa jäsenvaltiossa, jossa hänen toimintansa suuntautuu muun muassa viimeksi mainitun valtion kansalaisiin ammatillisesta kotipaikasta käsin, sovelletaan sijoittautumisoikeutta koskevan luvun eikä palveluja koskevan luvun määräyksiä.” (?)

Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin samassa tuomiossa katsonut, että välittäjä, joka toimii palvelujen tarjoamisen vapautta hyödyntäen, voi hankkia itselleen tarjoamisen toteuttamiseksi tarvitsemansa perusrakenteet vastaanottavassa jäsenvaltiossa olematta sijoittautumisoikeuden alainen.

Tämän oikeuskäytännön perusteella luottolaitoksen työntekijällä, joka tulee suorittamaan jäsenvaltion alueella

täsmällisiä ja tarkasti määrättyjä tehtäviä olemassaolevaa asiakaskuntaa varten, voisi siis olla käytettävissään ne perusrakenteet, joita hän tehtäviensä täyttämiseksi tarvitsee ilman, että pankin katsotaan sijoittautuneen yhteisön oikeuden mukaisesti. Sitä vastoin, jos hän ylittää näiden tehtäviensä rajat hyödyntämällä tätä ”tukikohtaa” tutkiakseen markkinoita ja tarjotakseen yleisölle pankkipalveluja sivukonttorin tapaan, pankin saatettaisiin katsoa toimivan sijoittautumisoikeuden perusteella.

3. ”Harmaa” vyöhyke

Palvelujen tarjoamisen ja sijoittautumisen käsitteiden rajaa ei ole aina helppoa selvittää etenkin, jos laitoksen voidaan tietyissä olosuhteissa katsoa toimivan jossakin jäsenvaltiossa palvelujen tarjoamisen vapauden nojalla, kuten yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö osoittaa, siitä huolimatta, että sillä on kyseisessä jäsenvaltiossa käytössään tietyt perusrakenteet.

Tiettyjen tilanteiden luokittelu on osoittautunut erityisen hankalaksi. Tällöin on kyse erityisesti

— itsenäisten välittäjien käyttämisestä

— pankkitoimintoja suorittavista elektronisista laitteista.

a) Itsenäiset välittäjät

Ongelmana on määritellä järjestelmä, missä määrin voidaan katsoa, että luottolaitos, joka käyttää toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaa itsenäistä välittäjää, harjoittaa itse pysyvää toimintaa kyseisessä jäsenvaltiossa.

Tässä tarkoitetaan kauppojen syntymiseen osallistuvia välittäjiä, jotka eivät itse ole luottolaitoksia tai investointiyhtiöitä ja jotka eivät toimi omaan lukuunsa.

Yhteisöjen tuomioistuin on 4 päivänä joulukuuta 1986 antamassaan tuomiossa asiassa komissio vastaan Saksa ⁽¹⁰⁾ myöntänyt,

”... että toisen jäsenvaltion vakuutusalan yritykseen, joka on pysyvästi läsnä kyseisessä jäsenvaltiossa, sovelletaan perustamissopimuksen sijoittautumista koskevia määräyksiä; näin myös siinä tapauksessa, että läsnäolo ei ole tapahtunut sivuliikkeen tai agentuurin vaan sellaisen yksinkertaisen toimiston muodossa, jota yrityksen oma henkilöstö tai sellainen itsenäinen henkilö hoitaa, joka on saanut toimivaltuuden toimia pysyvästi laitoksen puolesta agentuurin tavoin.”

(?) Euroopan yhteisöjen tuomioistuin, asia 205/84, komissio v. Saksa, tuomio 4.12.1986, Kok. 1986, s. 3755; asia 33-74, Van Binsbergen, tuomio 3.12.1974, Kok. 1974, s. 1299; asia C-148/91, Veronica, tuomio 3.2.1993, Kok. 1993, s. I-487; asia C-23/93, TV 10, tuomio 5.10.1994, Kok. 1994, s. I-4795.

(⁸) Ks. alaviite 7.

(⁹) Tuomio Gebhard, ks. alaviite 6.

(¹⁰) Asia 205/84, ks. alaviite 7.

Tuomioistuin on siten myöntänyt, että yritys, jalla on pysyvästi välittäjä toisen jäsenvaltion alueella, voi sen vuoksi menettää oikeuden soveltaa palvelujen tarjoamisen vapautta ja olla sijoittautumisoikeuden alainen.

Komissio esittää sen vuoksi seuraavia tulkintoja:

— Välittäjät ja palvelujen tarjoamisen vapaus

Komissio katsoo, että jos pankki pyytää välittäjää harjoittamaan pankkitoimintaa tilapäisesti ja satunnaisesti toisen jäsenvaltion alueella, sen on tehtävä toisen pankk-direktiivin 20 artiklan mukainen ennakkoilmoitus.

Komissio katsoo, että jos pankilla on tietyssä maassa pysyvästi itsenäisiä välittäjiä, joiden tehtävä rajoittuu asiakkaiden etsimiseen pankille, ei voida katsoa, että pankki aikoo harjoittaa toimintaa kyseisellä alueella toisen pankk-direktiivin 20 artiklan mukaisesti. Ilmoitus ei siten olisi tarpeen.

Sitä vastoin tietyissä, jäljempänä täsmennetyissä olosuhteissa voidaan katsoa, että pankki, jolla on yksi tai useampia jäsenvaltioon pysyvästi sijoittautuneita välittäjiä, on tosiasiallisesti sijoittautumisoikeuden alainen.

— Välittäjät ja sijoittautumisoikeus

Asiassa De Bloos 6 päivänä lokakuuta 1976 antamassaan tuomiossa ⁽¹¹⁾ yhteisöjen tuomioistuin on katsonut seuraavasti:

"Sivuliikkeen ja agentuurin olennaisia ominaispiirteitä on se, että ne toimivat pääliikkeen ohjeiden mukaan tai sen valvonnan alaisena."

Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että yksinomaista asiamiestä, joka ei toimi yrityksen ohjeiden mukaan tai valvonnan alaisena, ei voitu pitää sivuliikettä, agentuuria tai muuta sellaista toimipaikkaa vastaavana yksikkönä.

Asiassa Blanckaert ja Willems 18 päivänä maaliskuuta 1981 antamassaan tuomiossa ⁽¹²⁾ yhteisöjen tuomioistuin on todennut seuraavasti:

"... itsenäinen kauppaedustaja (välittäjä), joka on oikeudellisen asemansa perusteella vapaa järjestämään olennaisen osan toimintaansa ja määrittämään edustamansa yrityksen hyväksi käyttämänsä työajat, jota edustettuna oleva yritys ei voi kieltää edustamasta useampaa kilpailevaa yritystä samanaikaisesti samalla tuotanto- tai markkinointialalla ja joka lisäksi keskittyy välittämään tilauksia pääkonttoriin osallistumatta niiden järjestelyyn tai toteuttamiseen, ei täytä sivuliikkeen, agentuurin tai muun toimipaikan ominaisuuksia..."

Vielä täsmällisemmin yhteisöjen tuomioistuin on asiassa Somafer 22 päivänä marraskuuta 1978 antamassaan tuomiossa ⁽¹³⁾ lausunut seuraavasti:

"... sivuliikkeen, agentuurin tai muun sellaisen toimipaikan käsite edellyttää, että on olemassa pysyvästi ulospäin emoyhtiön jatkeena esiintyvä liiketoimintakeskus, jolla on oma johto, ja joka on siten aineellisesti varustettu, että se voi neuvotella asioista kolmansien kanssa, jotka tietävät, että vaikka mahdollinen oikeussuhde syntyy ulkomailla sijaitsevan emoyhtiön kanssa, kolmansien ei tarvitse olla suorassa yhteydessä emoyhtiöön, vaan ne voivat hoitaa asioita emoyhtiön jatkeena olevan liiketoimintakeskuksen kanssa."

Komissio katsoo tämän oikeuskäytännön perusteella, että kolmen seuraavan edellytyksen on yhdessä täyttyttävä ennen kuin välittäjän käyttäminen voisi mahdollisesti johtaa siihen, että pankin katsottaisiin toimivan sijoittautumisoikeuden perusteella:

— Välittäjällä on oltava pysyvät toimivaltuudet.

— Välittäjän on toimittava edustamansa luottolaitoksen ohjeiden mukaan ja valvonnan alaisena. Sen varmistamiseksi, täyttyykö tämä edellytys, on selvitettävä etenkin se, voiko välittäjä vapaasti järjestää toimintansa ja päättää yritykselle omistamastaan ajasta. On myös otettava huomioon välittäjän mahdollisuus edustaa useita kyseessä olevaa palvelua tarjoavaa kilpailevaa yritystä tai päinvastaisesti sitoutumista yhteen ainoaan luottolaitokseen yksinedustussopimuksen perusteella.

— Välittäjän on voitava toimia luottolaitosta sitovasti. Välittäjä voi toimia luottolaitosta sitovalla tavalla silloinkin, kun hänellä ei ole oikeutta allekirjoittaa sopimuksia. Jos välittäjä voi esimerkiksi tehdä luottolai-

⁽¹¹⁾ Asia 14/76, Kok. 1976, s. 1497.

⁽¹²⁾ Asia 139/80, Kok. 1981, s. 891.

⁽¹³⁾ Asia 33/78, Kok. 1978, s. 2183. Ks. myös asia C-439/93, Lloyd's Register of Shipping v. Société Campeon Bernard, tuomio 6.4.1995, Kok. 1995, s. I-961.

toksen nimissä lopullisen tarjouksen, vaikka pankki säilyttääkin itsellään oikeuden allekirjoittaa sopimus, saattaa sitovuutta koskeva edellytys kuitenkin täyttyä. Jos luottolaitos voi hylätä välittäjän esittämän ja asiakkaan allekirjoittaman ehdotuksen, ei sitovuutta koskeva edellytys täyty.

Näiden kolmen edellytyksen soveltamista on syytä tarkastella huolellisesti kussakin tapauksessa.

Se, että välittäjän käyttö voi johtaa siihen, että pankin katsotaan toimivan sijoittautumis-oikeuden perusteella, ei kuitenkaan merkitse sitä, että välittäjä itse katsottaisiin pankin sivukonttoriksi. Toisen pankkidirektiivin mukaan sivukonttorilla tarkoitetaan *"liiketoimipaikkaa, joka on luottolaitoksesta oikeudellisesti riippuvainen osa (...)".* Koska välittäjän oletetaan olevan itsenäinen, se ei näin ollen voi olla "osa" luottolaitosta. Koska se lisäksi on yleensä muodoltaan yhtiö, sillä on oma oikeushenkilöllisyys.

Lisäksi olettaen, että pankin palveluja pidetään kaupan toisessa jäsenvaltiossa toisen pankin välittäjän kautta, ei kaikesta päätellen pitäisi olla tarvetta tehdä ilmoitusta. Koska välittävä pankki on itse pankkivalvonnan alainen siinä jäsenvaltiossa, jossa se sijaitsee, kyseisen jäsenvaltion pitäisi olla riittävän vakuuttunut siitä, ettei sen ole tarpeen saada tietoja ilmoitusmenettelyllä. Jos välittävä pankki toimii omaan lukuunsa, jäsenvaltion ei tulisi saada siitä ilmoitusta, jos tällainen tilanne ei perustu rajat ylittävien palvelujen tarjoamisen vapauteen.

b) Elektroniset laitteet

Tässä tarkoitetaan kiinteitä, "elektronisten pankkitiskien" tyyppisiä elektronisia laitteita, joilla todennäköisesti harjoitetaan toisen pankkidirektiivin liitteessä tarkoitettua pankkitoimintaa⁽¹⁴⁾.

Tällaiset laitteet voivat perustua sijoittautumisoikeuteen, jos ne täyttävät yhteisöjen tuomioistuimen antamat edellytykset (katso edellä).

Jotta tällainen laite voitaisiin samastaa luottolaitokseen, sillä olisi siis ennen kaikkea oltava johtoelin, mikä vaikuttaa määrätelmällisesti mahdottomalta, jollei tuomioistuin myönnä, että kyseinen käsite voi inhimillisen johtamisen lisäksi käsittää elektronisen johtamisen.

Vaikuttaa joka tapauksessa vielä epätodennäköiseltä, että tällainen laite olisi luottolaitoksen ainoa toimipiste

jäsenvaltiossa. Se liittyy todennäköisesti samassa maassa olevaan sivuliikkeeseen tai agentuuriin. Sillä ei siis kyseessä olevassa tapauksessa ole omaa järjestelmää, koska se on yhteydessä luottolaitoksensa järjestelmään.

Jos elektroninen laite kuitenkin on luottolaitoksen läsnäolon ainoa ilmenemismuoto jäsenvaltiossa, komissio arvioi, että se voidaan rinnastaa kyseisen jäsenvaltion alueella toteutettavaan palvelujen tarjoamiseen.

Yksinomaan laitteen ylläpitämisestä, huoltamisesta ja mahdollisten teknisten käyttöongelmien selvittämisestä vastaavan henkilön tai yrityksen läsnäoloa vastaanottajamaassa ei voi rinnastaa sijoittautumiseen, eikä se merkitse sitä, että luottolaitos menettäisi oikeuden hyödyntää palvelujen tarjoamisen vapautta.

Komissio katsoo kuitenkin, että teknisen kehityksen vuoksi se saattaa tarkistaa käsitystään tulevaisuudessa.

Jos tämä kehitys mahdollistaa sen, että luottolaitoksella on tietyllä alueella ainoastaan laite, joka voi "käyttäytyä" sivukonttorin tavoin tehden todellisia päätöksiä, jolloin asiakkaan ei tarvitsisi ottaa lainkaan yhteyttä pääliikkeeseen, on komission pohdittava tarkoituksenmukaista yhteisön lainsäädäntöä. Nykyinen lainsäädäntö perustuu mekanismeihin, jotka edellyttävät pankin sivukonttorin käsitteen hahmottamista sellaisena, että siihen kuuluu ihmisten läsnäolo (esim. toimintaohjelmassa on oltava sivukonttorin johtajien nimet). Nykyisen lainsäädännön perusteella ei siis ole mahdollista ajatella, että tällaiset laitteet muodostaisivat sivukonttorin.

4. Palvelujen tarjoamisen vapauden ja sijoittautumisoikeuden samanaikainen hyödyntäminen

Komissio katsoo, etteivät perustamissopimus, direktiivit tai oikeuskäytäntö sisällä mitään sellaista, mikä estäisi sen, että luottolaitos harjoittaa toimintaansa tietyllä alueella samanaikaisesti sekä palvelujen tarjoamisen vapauden että jonkin sijoittautumismuodon (sivuliikkeen tai tytäryhtiön) perusteella, vaikka kyse olisikin samasta toiminnasta.

Yrityksen on kuitenkin voitava kytkeä kyseinen toiminta selkeästi toiseen näistä kahdesta toimintamuodosta. Kytkeminen on tärkeää verotuksen ja lainsäädännön kannalta⁽¹⁵⁾. On myös vältettävä sitä, että laitos voisi "keinotekoisesti" liittää jonkin toiminnan palvelujen tarjoamisen vapauteen liittyviin järjestelyihin pyrkiessään

⁽¹⁴⁾ Tässä ei tarkoiteta yksittäisiä kannettavia tietoteknisiä laitteita, joilla voidaan tarjota tai vastaanottaa etäpankkipalveluja esimerkiksi Internetin kautta.

⁽¹⁵⁾ Voidaan esimerkiksi pohtia tällaisen liittämisen merkitystä talletusten vakuusjärjestelmän määrittämisen kannalta.

kiertämään oikeudellisia ja verotuksellisia sääntöjä, joita siihen sovellettaisiin, jos kyseistä toimintaa pidettäisiin sivuliikkeen tai minkä tahansa muun sijoittautumismuodon harjoittamana ⁽¹⁶⁾.

5. Toimiluvan myöntämisehtojen valvonta vastaanottajavaltiossa

Komission tulkitsee yhteisöjen tuomioistuimen viimeaikaista oikeuskäytäntöä ⁽¹⁷⁾ siten, että sen mukaan vastaanottajavaltio ei saa harjoittaa valvontaa, jonka tarkoitus on tarkistaa, noudattaako luottolaitos, joka aikoo harjoittaa toimintaa kyseisen valtion alueella palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella tai sivukonttorin kautta, yhdenmukaistettuja ehtoja, joiden mukaan ainoa toimilupa myönnettiin sille sen kotivaltiossa. Tämä valvonta kuuluu yksinomaan kotivaltiolle. Toimilupa on annettu jälkimmäisen vastuulla, eikä vastaanottajavaltio voi kyseenalaistaa asiaa.

Jos vastaanottajavaltiolla on syytä epäillä, ettei näitä ehtoja noudateta, se voi vedota perustamissopimuksen 170 artiklaan tai pyytää komissiota toimimaan perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisesti.

6. Muuta

Komissio katsoo, että varsin todennäköisesti olisi yhteisön oikeuden vastaista, jos jäsenvaltio pakottaisi luottolaitoksen, joka tietyn pituisen ajan on harjoittanut toimintaansa kyseisen jäsenvaltion alueella palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella, sijoittautumaan alueelleen, jotta se saisi jatkaa palvelujen tarjoamisen vapauteen perustuvaa toimintaa.

Komissio katsoo myös, että sivukonttori voi hyödyntää palvelujen tarjoamisen vapautta kolmannessa jäsenvaltiossa. Tässä tapauksessa edellytetään, että sivukonttorin kotivaltio on tehnyt 20 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen kyseiselle kolmannelle jäsenvaltiolle (tietenkin ainoastaan siinä tapauksessa, että ilmoituksen edellytykset täyttyvät).

⁽¹⁶⁾ Ks. alaviite 7.

⁽¹⁷⁾ Ks. tuomioistuimen 10.9.1996 antama tuomio samankaltaisessa asiassa C-11/95 komissio v. Belgia, Kok. 1996, s. I-4115. Tuomioistuin katsoi, että vastaanottava jäsenvaltio ei ole oikeutettu valvomaan alkuperävaltion televisiolähetyksiin sovellettavan lainsäädännön soveltamista eikä neuvoston direktiivin 89/522/ETY (EYVL N:o L 298, 17.10.1989, s. 23) säännösten noudattamista.

C) Palvelujen tarjoamisen aloittaminen

Toisen pankkidirektiivin 20 artiklan 2 kohdan tulkinta on ongelmallinen; siinä säädetään vain seuraavaa:

"Kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen on annettava 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kuukauden kuluessa sen tiedoksi saamisesta."

Palvelujen tarjoamista koskeva ennakkomennettely eroaa siten menettelystä, jota sovelletaan sivukonttoreihin siltä osin kuin jälkimmäisen olettamuksen osalta 19 artiklan 5 kohdassa säädetään sivukonttorin toiminnan aloittamisen edellytykseksi sivukonttorin "saama tieto" vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tai muussa tapauksessa se, että kyseiseltä viranomaiselta ei ole saatu tietoa kahden kuukauden kuluessa.

Palvelujen tarjoamisen yhteydessä ei noudateta kyseistä "kolmikantasuhdetta", vaan sovelletaan yhteisön lainsäätäjän nimenomaisesti tarkoittamaa joustavampaa järjestelyä, jottei luotaisi esteitä, joita ei ollut aikaisemman järjestelyn aikana.

Luottolaitoksen olisi siten voitava aloittaa työskentely palvelujen tarjonnan vapauden mukaisesti ilmoitettuaan aikomuksestaan omalle valvontaviranomaiselleen, jolla on 20 artiklan 2 kohdan mukaan kuukauden määräaika kyseisen ilmoituksen toimittamiselle vastaanottajamaan valvontaviranomaiselle.

Komissio katsoo lisäksi, että jos vastaanottajavaltio pitää kotivaltion lähettämän ilmoituksen vastaanottamisen vahvistamista ehtona kaiken palvelujen tarjoamisen vapautteen perustuvan toiminnan aloittamiselle alueellaan (sivukonttorin perustamisessa noudatettava menettely), se tällöin rikkoo toista pankkidirektiiviä.

II OSA

YLEINEN ETU TOISESSA PANKKIDIREKTIIVISSÄ

Tässä toisessa osassa käsitellään aluksi yleistä etua koskevista säännöistä tiedottamista (A), sitten yleistä etua koskevien sääntöjen soveltamiseen liittyviä ongelmia (B) ja lopuksi yleisen edun ja kansainvälisen yksityisoikeuden välistä suhdetta (C).

A) Yleistä etua koskevista säännöistä tiedottaminen

Komissio katsoo, että toisen pankkidirektiivin 19 artiklan 4 kohdan sanamuodon perusteella on vaikea päätellä,

onko vastaanottajavaltion toimivaltainen viranomainen velvollinen ilmoittamaan yleiseen etuun liittyvistä ehdoistaan luottolaitokselle, joka on halukas perustamaan sivukonttorin sen alueella. Ilmaisuu ”mikäli on tarpeen” näyttää osoittavan, että jäsenvaltioilla on asiassa harkintavaltaa.

Joka tapauksessa komissio katsoo, että toisen pankkidirektiivin hengen mukaisesti luottolaitoksen, joka on valvontaviranomaisensa kautta antanut tiedoksi aikomuksensa perustaa sivukonttori ja toivoo saavansa tietoa vastaanottavan jäsenvaltion voimassa olevista yleisistä etua koskevista säännöistä, olisi voitava saada pyytämänsä tiedot kyseiseltä jäsenvaltiolta.

Jos jäsenvaltio kuitenkin vastaa luottolaitoksen pyyntöön myönteisesti, sille olisi komission mielestä asetettava ainoastaan keinoja eikä lopputulosta koskeva velvoite. Toisin sanoen se ei ole velvollinen antamaan tiedoksi kaikkea yleistä etua koskevaa lainsäädäntöään (vaan ainoastaan pankkitoimintaan sovellettavan lainsäädäntönsä), ja joka tapauksessa toimittamatta jäävä teksti jää täysin päteväksi luottolaitoksen suhteen. Ei ole ajateltavissa, että oikeussäännöstä ei sovellettaisi sen säätäneen jäsenvaltion alueella siitä syystä, että jotakin ennakoon tehtävää hallinnollista muodollisuutta ei ole noudatettu.

Komissio myöntää, että vastaanottavan jäsenvaltion yleistä etua koskeviin sääntöihin liittyvän tiedottamisen harkinnanvaraisuus voi haitata sijoittautumisoikeuden harjoittamista. Kuinka luottolaitos voi olla tietoinen säännöistä, joita sen on noudatettava, jos jäsenvaltio kieltäytyy kertomasta sille niistä? Tätä tilannetta pahoiteltiin lähes yksimielisesti komission pankkipiirien kanssa käymien viimeaikaisten keskustelujen yhteydessä.

Komissio pyrkii korjaamaan tilanteen kaikin tarkoituksenmukaisin keinoin.

B) Yleistä etua koskevien sääntöjen soveltaminen

Toisen pankkidirektiivin päätaavoite on antaa jäsenvaltiossa hyväksytylle luottolaitokselle mahdollisuus tarjota kaikkia tai osaa liitteessä mainituista pankkitoiminnan muodoista koko unionin alueella niin perustamalla sivukonttori kuin hyödyntämällä palvelujen tarjoamisen vapautta, jos niiden toimilupa kattaa sellaiset toiminnot (18 artikla).

Pankkitoimintaa ei kuitenkaan ole yhdenmukaistettu yhteisön oikeudessa muutamaa poikkeusta, kuten tiettyjä kulutusluottoihin (18) liittyviä seikkoja lukuun ottamatta.

On siis todennäköistä, että luottolaitos, joka haluaa harjoittaa toimintaansa toisessa jäsenvaltiossa, joutuu kohtaamaan erilaisia säännöksiä, joita sovelletaan niin itse palveluun kuin niihin edellytyksiinkin, joilla palvelua voidaan tarjota ja pitää kaupan. Ajatellaanpa esimerkiksi lainoihin liittyvien kansallisten säännösten erilaisuutta.

Toisen pankkidirektiivin johdanto-osan 16 kappaleessa säädetään seuraavasti:

”... jäsenvaltioiden olisi huolehdittava, ettei ole esteitä harjoittaa vastavuoroisesti tunnustettua toimintaa vastaanottavassa jäsenvaltiossa samalla tavoin kuin kotivaltiossa, sikäli kuin toiminta ei ole ristiriidassa yleisen edun suojelemiseksi vastaanottavassa jäsenvaltiossa annettujen lakien säännösten kanssa.”

On muistutettava, että oikeudellista tulkinta-arvoa sisältävät direktiivin johdanto-osan kappaleet antavat lukijalle mahdollisuuden selvittää yhteisön lainsäätäjän tarkoitusta (19).

Komissio katsoo, että luottolaitosta, joka toimii vastavuoroisen tunnustamisen perusteella, ei siis voitaisi vaatia mukauttamaan palveluitaan vastaanottajamaan säännöksiin muutoin kuin silloin, kun siltä vaaditut toimenpiteet johtuvat yleisestä edusta, riippumatta siitä, toimiiko laitos sivukonttorin kautta vai hyödyntäkö se palvelujen tarjoamisen vapautta.

Myös yhteisöjen tuomioistuin vahvistaa tämän lähestymistavan, sillä tuomioistuin on päättänyt, että ainoastaan yleistä etua koskevat säännöt voivat rajoittaa tai haitata kahden perusoikeuden eli palvelujen tarjoamisen vapauden (20) ja sijoittautumisoikeuden (21) hyödyntämistä.

Tästä seuraa, että luottolaitoksella olisi oikeus oikeudellisessa tai hallinnollisessa menettelyssä taikka valittamalla asiasta komissiolle saada selvitettyksi kansallisen oikeuden perusteella sille asetetun määräyksen laillisuus yhteisön oikeuteen nähden.

(18) Direktiivi 87/102/ETY (EYVL N:o L 42, 12.2.1987, s. 48), direktiivi 90/88/ETY (EYVL N:o L 61, 10.3.1990, s. 14).

(19) Ks. erityisesti asia 76/72, Michel, tuomio 11.4.1973, Kok. 1973, s. 457.

(20) Asia C-76/90, Säger, tuomio 25.7.1991, Kok. 1991, s. I-4221. Ks. komission tulkintaa koskevaan tiedonantoon sisältyvää, rajat ylittävää palvelujen vapaata liikkumista koskeva selvitys (EYVL N:o C 334, 9.12.1993, s. 3).

(21) Gebhard, tuomio 30.11.1995, ks. alaviite 6. Ks. myös asia C-19/92, Kraus, tuomio 31.3.1993, Kok. 1993, s. I-1663.

Toisessa pankkidirektiivissä ei ole yleisen edun määritelmää. Syy tähän on se, että yleisen edun taso riippuu yhdenmukaistamattomilla aloilla jäsenvaltioiden arvioinnista ja saattaa vaihdella huomattavasti eri jäsenvaltioissa niiden kansallisten perinteiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Toisessa pankkidirektiivissä ei myöskään täsmennetä, missä rajoissa ja millaisissa olosuhteissa vastaanottava jäsenvaltio voi velvoittaa yhteisössä toimivan luottolaitoksen noudattamaan yleistä etua koskevia sääntöjään.

On siis tarpeen tutkia asiaa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä.

1. Yleisen edun käsitteen rajoittaminen

Tämä käsite on peräisin yhteisöjen tuomioistuimesta. Tuomioistuin onkin toistuvasti katsonut seuraavasti:

”Tiettyjä palvelujen tarjoajalle asetettuja erityisvaatimuksia, jotka voidaan perustella yleisen edun kannalta oikeutettujen ammattisääntöjen soveltamisella, ei voida pitää perustamissopimuksen vastaisina, kun otetaan huomioon tiettyjen palvelujen tarjoamisen erityisluonne.”⁽²²⁾

Yhteisöjen tuomioistuin ei kuitenkaan koskaan ole antanut määritelmää yleisestä edusta, koska se on halunnut säilyttää käsitteen kehittyvän luonteen. Se on ilmaissut tapaus tapaukselta käsityksensä siitä, voidaanko tiettyä kansallista toimenpidettä pitää sellaisena, että sillä pyritään saavuttamaan yleisen edun pakottava tavoite, ja täsmennyttä ajattelutapaa, jota noudatetaan sen selvittämiseksi, voiko jäsenvaltio asettaa tällaisen toimenpiteen toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevalle taloudelliselle toimijalle, joka työskentelee sen alueella perustamissopimuksessa mainittuja perusvapauksia hyödyntäen.

Yhteisöjen tuomioistuin on sitä vastoin täsmentänyt merkittävästi niitä toimenpiteitä, jotka voidaan katsoa sellaisiksi, että niiden pyritään yleisen edun pakottavan tavoitteen saavuttamiseen.

Niinpä se on toistuvasti päättänyt, että nämä toimenpiteet eivät saa olla sellaisia, että niitä olisi koskenut yhteisön ennakkoiva yhdenmukaistaminen⁽²³⁾.

Yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt tuomio tuomiolta ne alat, joihin yleisen edun voidaan katsoa liittyvän. Näillä aloilla hyväksytyjä kansallisia sääntöjä saatetaan tietyissä myöhemmin tekstissä esitetyissä olosuhteissa soveltaa yhteisön taloudellisiin toimijoihin.

Yhteisöjen tuomioistuin on tähän mennessä todennut seuraavat tavoitteet sellaisiksi, että ne ovat yleiseen perustuvia pakottavia syitä⁽²⁴⁾.

Palvelujen vastaanottajan suojeleminen⁽²⁵⁾, työntekijöiden suojeleminen⁽²⁶⁾ mukaan lukien sosiaaliturva⁽²⁷⁾, kuluttajansuoja⁽²⁸⁾, kansallisen rahoitussektorin hyvän maineen säilyttäminen⁽²⁹⁾, petosten torjunta⁽³⁰⁾, yleinen järjestys⁽³¹⁾, henkisen omaisuuden suojeleminen⁽³²⁾, kulttuuri politiikka⁽³³⁾, historiallisen ja taiteellisen kansallisuusomaisuuden säilyttäminen⁽³⁴⁾, verotuksen yhdenmukaisuus⁽³⁵⁾, liikenneturvallisuus⁽³⁶⁾, velkojien suojeleminen⁽³⁷⁾ ja hyvän oikeushallinnon suojeleminen⁽³⁸⁾.

Tämä luettelo on ”avoin”, ja tuomioistuimella on edelleen mahdollisuus muuttaa sitä.

Suurin osa näistä aloista voi liittyä pankkitoimintaan. Sitä jäsenvaltio voi yleiseen etuun vedoten kohdistaa alu-

⁽²⁴⁾ Tähän luetteloon on lisättävä 56 artiklan määräykset eli yleinen järjestys, turvallisuus ja kansanterveys. On myös todennäköistä, että tuomioistuimen tavaroiden liikkumista koskevassa oikeuskäytännössään tunnustamiin ”pakottaviin säännöksiin” (ympäristönsuojelu, kaupankäynnin vilpittömyys) voidaan vedota myös palvelujen yhteydessä.

⁽²⁵⁾ Yhdistetyt asiat 110/78 ja 111/78, Van Wesemael, tuomio 18.1.1979, ks. alaviite 22.

⁽²⁶⁾ Asia 279/80, Webb, tuomio 17.12.1981, Kok. 1981, s. 3305.

⁽²⁷⁾ Asia C-272/94, Guiot, tuomio 28.3.1996, Kok. 1996, s. I-1905.

⁽²⁸⁾ Tuomio 4.12.1986, komissio v. Saksa, ks. alaviite 7.

⁽²⁹⁾ Asia C-384/93, Alpine Investments BV, tuomio 10.5.1995, Kok. 1995, s. I-1141.

⁽³⁰⁾ Asia C-275/92, Schindler, tuomio 24.3.1994, Kok. 1994, s. I-1039.

⁽³¹⁾ Ibid.

⁽³²⁾ Asia 62/79, Coditel, tuomio 18.3.1980, Kok. 1980, s. 881.

⁽³³⁾ Tuomio 25.7.1991, Mediawet, ks. alaviite 23.

⁽³⁴⁾ Asia C-180/89, komissio v. Italia, tuomio 26.2.1991, Kok. 1991, s. 709.

⁽³⁵⁾ Asia C-204/90, Bachmann, tuomio 28.1.1992, Kok. 1992, s. 249.

⁽³⁶⁾ Asia C-55/93, van Shaik, tuomio 5.10.1994, Kok. 1994, s. I-4837.

⁽³⁷⁾ Asia C-3/95, Reisebüro Broede, tuomio 12.12.1996, ei vielä julkaistu.

⁽³⁸⁾ Ibid.

⁽²²⁾ Yhdistetyt asiat 110 ja 111/78, Van Wesemael, tuomio 18.1.1979, Kok. 1979, s. 35.

⁽²³⁾ Asia 52/79, Debaue, tuomio 18.3.1980, Kok. 1980, s. 833; tuomio 4.12.1986, ks. alaviite 7, C-353/89, Mediawet, tuomio 25.7.1991, Kok. 1991, s. I-4069.

eellaan vastavuoroisen tunnustamisen perusteella toimivaan yhteisön luottolaitokseen esimerkiksi kansallisen toimenpiteen, jonka tarkoituksena on suojella pankkipalvelujen kuluttajaa, jos toimenpide ei kuulu yhdenmukaistettuun alaan. Tiettyjen lisäedellytysten on kuitenkin täytettävä, jotta tätä sääntöä voidaan soveltaa.

2. Yleisen edun arvioiminen

Tuomioistuin on katsonut oikeuskäytännössään seuraavasti:

”Sellaisten kansallisten toimenpiteiden, jotka voivat baitata perustamissopimuksessa taattujen perusvapauksien käyttämistä tai tehdä näiden vapauksien käyttämisestä vähemmän houkuttelevaa, on kuitenkin täytettävä neljä edellytystä: niitä on sovellettava ilman syrjintää, niitä on voitava perustella yleiseen etuun liittyvillä pakottavilla syillä, niiden on oltava omiaan takaamaan niillä tarvoiteltavan päämäärän toteuttaminen, eivätkä ne saa puuttua perusvapauteen enempää kuin mikä on tarpeen tämän päämäärän saavuttamiseksi.”⁽³⁹⁾

Tuomioistuin on myös toistuvasti katsonut, että yleiseen etuun liittyvään sääntöön voidaan vedota siinä tapauksessa, *”ettei tätä etua jo suojella säännöillä, jotka velvoittavat tarjoajaa siinä maassa, johon hän on sijoittautunut.”⁽⁴⁰⁾*

3. Edellytysten arvioiminen

Jos vastaanottajamaa velvoittaa luottolaitoksen noudattamaan kansallista määräystä, joka ei johdu yhdenmukaistamisesta yhteisössä ja joka luottolaitoksen mielestä rajoittaa palvelujen vapaata liikkumista, luottolaitos voisi moittia asiaa, jos kyseinen toimenpide ei sen mielestä täytä kuutta edellytystä: syrjimättömyys, ennakkoon tehtävän yhdenmukaistamisen puuttuminen, yleisen edun pakottavan syyn olemassaolo, kaksinkertaisuuden estäminen, välttämättömyys ja suhteellisuus.

Tällainen rajoitus voisi koskea palvelua itsessään tai olosuhteita, joissa sitä tarjotaan, kuten sitä koskevaa mainontaa⁽⁴¹⁾.

Luottolaitos, joka katsoo rajoittavan kansallisen toimenpiteen (esimerkiksi alkuperämaassa käytettävästä eroavan tai siellä tuntemattoman sopimuselekkeen pakollinen käyttö) perusteettomaksi, voi yleensä saattaa asian tuomioistuimen käsiteltäväksi tai ilmoittaa siitä komissiolle esimerkiksi tekemällä valituksen.

Käytännössä luottolaitoksella on seuraavia eri mahdollisuuksia:

- Se voi tietenkin mahdollisten konfliktien välttämiseksi mukauttaa palvelunsa joka suhteessa vastaanottajamaan säännösten mukaisiksi.
- Jos se kuitenkin tarjoaa pankkipalveluja, jotka eivät täysin vastaa vastaanottajamaan pakottavia säännöksiä, kansalliset viranomaiset tai joku luottolaitoksen asiakkaista nostaa todennäköisesti sitä vastaan kanteen. Luottolaitoksen on tällöin esitettävä perustelunsa yhteisön oikeudesta kansalliselle tuomioistuimelle tai viranomaiselle osoittaakseen, että sääntö, jonka jäsenvaltio aikoo sille asettaa, ei vastaa yhteisöjen tuomioistuimen vahvistamia ehtoja. Kansallinen tuomioistuin arvioi osapuolten perustelujen pätevyyden sen jälkeen, kun se mahdollisesti on toimittanut asian yhteisöjen tuomioistuimelle perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisua varten.
- Luottolaitos voi milloin tahansa ilmoittaa asiasta komissiolle, joka katsoessaan rajoitukset perusteettomiksi saattaa asian yhteisöjen tuomioistuminen käsiteltäväksi 169 artiklan nojalla. Tällöin komission olisi esitettävä todisteet väitetystä laiminlyönnistä⁽⁴²⁾. Tarvittaessa tuomioistuin päättää viime kädessä siitä, vastaako kyseinen kansallinen toimenpide yleistä etua koskevia edellytyksiä vai ei.

Seuraavassa tarkastellaan, miten komissio tai tuomari voisi käytännössä soveltaa näitä kuutta edellytystä.

— Onko toimenpide syrjivä?

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen tuomioistuin on määritellyt syrjinnäksi

”erilaisten sääntöjen soveltamisen toisiinsa verrattavissa tilanteissa tai saman säännön soveltamisen erilaisissa tilanteissa.”⁽⁴³⁾

⁽³⁹⁾ Tuomio Gebhard, ks. alaviite 6.

⁽⁴⁰⁾ Tuomio Säger, ks. alaviite 20.

⁽⁴¹⁾ Toisen pankkidirektiivin 21 artiklan 11 kohdassa säädetään, että *”tämän artiklan estämättä luottolaitokset, joiden kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, voivat ilmoittaa pankkipalveluistaan kaikissa mahdollisissa viestintävälineissä vastaanottavassa jäsenvaltiossa noudattaen sellaisen ilmoituksen muodoista ja sisällöstä yleisen edun suojelemiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä.”*

⁽⁴²⁾ Asia C-157/91, komissio v. Alankomaat, tuomio 17.11.1992, Kok. 1992, s. I-5899.

⁽⁴³⁾ Ks. tuomio 27.6.1996, Asscher C-107/94, Kok. 1996, s. I-3089.

Komissio katsoo tästä syystä, että kyseessä on syrjintä, jos jäsenvaltio määrää yhteisön luottolaitosta koskevista toimenpiteistä, jotka eivät koske sen omia luottolaitoksia tai ovat niille suotuisampia kuin muille luottolaitoksille, on kyseessä syrjintä.

Jos kyseinen rajoitus on luonteeltaan syrjivä, se voi yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan olla oikeutettu ainoastaan perustamissopimuksen 56 artiklassa tarkoitettuihin perustein (yleinen järjestys, yleinen turvallisuus ja kansanterveys) ⁽⁴⁴⁾ edellyttäen, että suhteellisuusperiaatetta noudatetaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan yleisen järjestyksen käsite on tulkittava erittäin ahtaasti. Se onkin toistuvasti päättänyt, että taloudellisuontoiset tavoitteet eivät voi muodostaa yleiseen järjestykseen perustamissopimuksen 56 artiklan tarkoittamassa mielessä liittyviä syitä ⁽⁴⁵⁾.

Tuomioistuimen mielestä ”mahdollisuus vedota yleiseen järjestykseen edellyttää kuitenkin todellista ja riittävän vakavaa uhkaa, joka vaikuttaa yhteiskunnan perusteluihin, sen lisäksi, että kyseessä on kaikkien lain rikkomisten tapaan yhteiskuntajärjestyksen häiritseminen.” ⁽⁴⁶⁾

On kuitenkin vaikea ymmärtää, mitkä pankkialan toimenpiteet voisivat täyttää tämän yhteiskunnalle aiheutuvan vakavan vaaran uhan edellytyksen. Voidaan siis ajatella, että syrjiviä toimenpiteitä olisi pankkialalla vaikea perustella.

— Onko kyseessä eräs yhdenmukaistetuista toimenpiteistä?

Komissio katsoo, että yhdenmukaistamista koskevilla direktiiveissä määritellään yleisen edun vähimmäistaso yhteisössä. Tämä merkitsee komission käsityksen mukaan sitä, ettei jäsenvaltio voi velvoittaa alueellaan vastavuoroisen tunnustamisen perusteella toimivaa yhteisön luottolaitosta noudattamaan tiukempia sääntöjä kuin mistä kyseisissä direktiiveissä säädetään.

Tämä pätee yhdenmukaistettuihin sääntöihin, jotka koskevat toiminnan aloittamista ja sen harjoittamiselle asetettuja ehtoja (oma pääoma, vähimmäispääoma, talletusten vakuudet, suuret riskit, luotto- ja markkinariskin kattaminen jne.).

Sama pätee tiettyihin pankkitoiminnan erikoisaloja koskeviin yhdenmukaistettuihin sääntöihin kuten kulutus-

luottoja koskeviin sääntöihin (todellisen kokonaisvuosikoron ilmoittaminen, kuluttajan oikeus suorittaa maksunsa kesken sopimuskauden jne.) ⁽⁴⁷⁾.

Sama pätee vielä yhdenmukaistettuihin sääntöihin, jotka koskevat eri aloilla tehtäviä sopimuksia (kohtuuttomat sopimusehdot kuluttajakaupassa ⁽⁴⁸⁾) tai tiettyjä sopimussympäristöön liittyviä ehtoja (sopimus tekeminen liikehuoneistojen ulkopuolella ⁽⁴⁹⁾ ja harhaanjohtava mainonta ⁽⁵⁰⁾).

Koska nämä yhdenmukaistetut säännöt ovat vähimmäislausekkeita, jäsenvaltio voi kuitenkin vapaasti määrätä sen omien luottolaitosten osalta tiukempia sääntöjä kuin mitä direktiiveissä on säädetty. Päinvastainen syrjintä ei periaatteessa ole yhteisön oikeuden vastaista. Yhteisöjen tuomioistuin on todellakin toistuvasti päättänyt, että omien kansalaisten asettaminen yhteisön muiden jäsenvaltioiden kansalaisia huonompaan asemaan ei ole ristiriidassa yhteisön oikeuden tarkoittaman syrjinnän vastaisen periaatteen kanssa ⁽⁵¹⁾.

Jos jäsenmaa asettaisi yleisen edun nimissä yhteisön minimisäännöstä tiukemman suojatason, joka koskisi sen alueella toimivaa yhteisön luottolaitosta, suhteellisuudesta olisi joka tapauksessa täytettävä.

— Edistääkö toimenpide yleisen edun mukaista tavoitetta?

Jollei yhdenmukaistamista ole tehty, komissio katsoo, kuten yhteisöjen tuomioistuin on jatkuvasti katsonut, että jäsenvaltion määräämät rajoitukset eivät ole perustamissopimuksen mukaisia, ellei ”ole osoitettu, että käsiteltävänä olevalla toimialalla on yleiseen etuun liittyviä pakottavia syitä (...)” ⁽⁵²⁾

Jos sääntö taas ei kuulu yhdenmukaistetulle alalle, on tutkittava, kuuluuko se niihin aloihin, jotka yhteisöjen tuomioistuin on tähän mennessä katsonut olevan

⁽⁴⁴⁾ Ks. tuomio 4.5.1993, Federación de Distribuidores Cinematográficos, C-17/92, Kok. 1993, s. I-2239.

⁽⁴⁵⁾ Tuomio 26.4.1988, Bond von Adverteerders, 352/85, Kok. 1988, s. 2085.

⁽⁴⁶⁾ Asia 30/77, Bouchereau, tuomio 27.10.1977, Kok. 1977, s. 1999.

⁽⁴⁷⁾ Direktiivi 87/102/ETY ja 90/88/ETY, ks. alaviite 18.

⁽⁴⁸⁾ Direktiivi 93/13/ETY (EYVL N:o L 95, 21.4.1993, s. 29).

⁽⁴⁹⁾ Direktiivi 85/577/ETY (EYVL N:o L 372, 31.12.1985, s. 31).

⁽⁵⁰⁾ Direktiivi 84/450/ETY (EYVL N:o L 250, 19.9.1984, s. 17).

⁽⁵¹⁾ Asia 332/90, Steen; tuomio 28.1.1992, Kok. 1992, s. I-341; yhdistetyt asiat C-29/94—C-35/94, Aubertin ym., tuomio 16.2.1995, Kok. 1995, s. I-301. Ks. myös yhdistetyt asiat C-320/94, C-328/94, C-329/94, C-337/94 ja C-339/94, RTI, tuomio 12.12.1996, ei vielä julkaistu, jossa vähimmäislausekkeiden käyttö määrättiin alisteiseksi perustamissopimuksen noudattamiseen nähden.

⁽⁵²⁾ Asia 205/84, komissio v. Saksa, tuomio 4.12.1986, ks. alaviite 7.

yleisen edun kattamia asioita (esimerkiksi kuluttajan-suoja). Jos se kuuluu niihin, on ensimmäinen arviointiperuste täytynyt, ja arviointia on jatkettava. Jos se taas ei sisälly lueltuihin aloihin, voidaan ainoastaan pohtia sitä mahdollisuutta, että tuomioistuin tunnustaisi kyseisen alan yleisen edun piiriin kuuluvaksi. On muistettava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö kehittyy ja että tuomioistuin pitää itsellään mahdollisuuden lisätä uusia aloja nykyiseen luetteloon tapaus tapaukselta.

— Eikö yleistä etua suojella jo alkuperämaassa?

On tutkittava, kohdistuuko luottolaitokseen sen kotivaltiona olevassa jäsenvaltiossa jo samanlaisia säännöksiä tai niihin verrattavissa olevia, samaa etua suojelevia säännöksiä.

Tämä arviointiperuste voisi olla tärkeä toisen pankkidi-
rektiivin puitteissa silloin, kun arvioidaan vastaanottavan jäsenvaltion määräämien toimenpiteiden yhteensopi-
vuutta jäsenvaltion muiden toimivaltuuksien harjoittami-
sen kanssa.

Tämän arvioinnin yhteydessä olisi esimerkiksi tutkittava, miltä osin tietyt vastaanottavan jäsenvaltion vaatimat tar-
kastukset jo toteutetaan alkuperämaassa, missä määrin kirj-
janpitoon, vakavaraisuuteen, tilastoihin tai rahoituk-
seen liittyviä tietoja annetaan jo alkuperämaan toimival-
taiselle viranomaiselle jne.

— Onko toimenpide sellainen, että sen avulla todellakin saavu-
tetaan haluttu tavoite?

Vaikka jokin vastaanottavan jäsenvaltion toimenpide esi-
tetään yleisen edun puolustamisena, voidaan kysyä, onko
toimenpide todellakin välttämätön kyseisen edun suojele-
miseksi.

On itse asiassa mahdollista, että on tapauksia, joissa toi-
menpide ei ole objektiivisesti välttämätön tai soveltu tä-
män edun suojaamiseen.

Yhteisöjen tuomioistuin on jatkanut arviointia ja päättä-
nyt siten tietyissä tuomioissaan, että tietty sääntö, johon
vastaanottava jäsenvaltio on vedonnut kuluttajansuojelun
nimissä, ei loppujen lopuksi kykene takaamaan tällaista
suoje-
luu.

Yhteisöjen tuomioistuin on esimerkiksi katsonut, että
koska tiedon saaminen kuuluu kuluttajansuojelun pää-
vaatimuksiin, ei jäsenvaltio, joka määrää sääntöjä, jotka
oikeastaan rajoittavat kuluttajien mahdollisuuksia saada
tietoonsa tiettyjä asioita, voi perustella näitä sääntöjä ku-
luttajan suojelulla⁽⁵³⁾.

⁽⁵³⁾ Asia C-362/88, GB-INNO-BM, tuomio 7.3.1990, Kok. 1990, s. I-667.

Yhteisöjen tuomioistuin tutkii siis huolellisesti, hyödyt-
tääkö sille esitetty toimenpide todellakin kuluttajaa⁽⁵⁴⁾ ja
aliarvioiko toimenpiteen määrännyt jäsenvaltio kuluttajan
harkintakykyä⁽⁵⁵⁾. Yhteisöjen tuomioistuin harjoittaa
näin valvontaa, jonka tarkoituksena on selvittää, toteute-
taanko kuluttajan suojelun varjolla tiettyjä toimenpiteitä,
joiden todellisena tarkoituksena on kansallisten markki-
noiden suojaaminen, vaikka sitä ei halutakaan myöntää.

— Meneekö toimenpide pidemmälle kuin on tarpeen tavoit-
teeseen pääsemiseksi?

Lopuksi on vielä pohdittava, onko olemassa muita, vä-
hemmän rajoittavia tapoja saavuttaa haluttu yleiseen
etuun liittyvä tavoite. Kyse on vaaran ja varokeinon vä-
listä tarkoituksen-mukaisuutta koskevan oikeusperiaat-
teen soveltamisesta.

Yhteisöjen tuomioistuin tutkii järjestelmällisesti, onko jä-
senvaltiolla käytettävissään kauppaa koskevia vähemmän
rajoittavia toimenpiteitä⁽⁵⁶⁾. Tällaisen tutkimuksen yh-
teydessä tuomioistuin voi joskus vertailla muiden jä-
senvaltioiden lainsäädäntöä päätellä, että on olemassa vä-
hemmän rajoittavia toimenpiteitä, jotka ovat omiaan ta-
kaamaan kuluttajansuojan⁽⁵⁷⁾. Yhteisöjen tuomioistuin
on kuitenkin katsonut myös, että ”se, että jäsenvaltio aset-
taa määräyksiä, jotka eivät ole yhtä ankaria kuin toisenjä-
senvaltion asettamat määräykset, ei merkitse, että nämä toi-
sen jäsenvaltion määräykset rikkoisivat suhteellisuusperiaa-
tetta ja olisivat sen vuoksi yhteensopimattomat yhteisön oi-
keuden kanssa.”⁽⁵⁸⁾

Siinä tapauksessa, että vastaanottava jäsenvaltion pitää
palvelun kuluttajan suojaamisen kannalta oikeutettuna
kansallista toimenpidettä, joka rajoittaa vastavuoroisen
tunnustamisperiaatteen perusteella toimivan luottolaitok-
sen toimintaa, on suhteellisuusvaatimuksen täyttymisen
varmistamiseksi ratkaisevan tärkeää selvittää, onko kysei-
sen kuluttajan suojaaminen todella tarpeellista.

⁽⁵⁴⁾ Ks. myös asia C-240/95, Schmit, tuomio 27.6.1996, Kok. 1996, s. I-3179.

⁽⁵⁵⁾ Ks. erityisesti asia C-470/93, Mars tuomio 6.7.1995, Kok. 1995, s. I-1923. Tässä tuomiossa tuomioistuin sovelsi ”val-
veutuneen kuluttajan” käsitettä.

⁽⁵⁶⁾ Ks. viime kädessä asia C-101/94, komissio v. Italia (”SIM”), tuomio 6.6.1996, Kok. 1996, s. I-2691. Ks. myös
tuomio 10.5.1995, Alpine Investments, ks. alaviite 29.

⁽⁵⁷⁾ Asia C-129/91, Yves Rocher, tuomio 18.5.1993, Kok. 1993, s. I-2361.

⁽⁵⁸⁾ Tuomio 10.5.1995, Alpine Investments, ks. alaviite 29.

Yhteisöjen tuomioistuin on asiassa komissio vastaan Saksa 4 päivänä joulukuuta 1986 antamassaan tuomiossa ⁽⁵⁹⁾ päättänyt, että *"voi olla olemassa tilanteita, joissa vakuutetun riskin sekä vakuutuksen ottajan luonteen vuoksi ei ole mitään syytä suojella vakuutuksen ottajaa soveltamalla hänen kansalliseen oikeuteensa kuuluvia pakottavia säännöksiä. Tämä oikeuskäytäntö ulottuu luonnollisesti myös vakuutusalan ulkopuolelle."*

On siis pohdittava tässä tapauksessa palvelun luonteesta tai kuluttajan perehtyneisyydestä riippuen, mikä on vastavuoroisen tunnustamisen perusteella tarjotun pankkipalvelun kuluttajan suojelun tarve.

Komissio katsoo, että jäsenvaltioiden olisi yleistä etua koskevista säännöistä määrätessään tehtävä ero perehtyneille ja perehtymättömille kuluttajille tarjottavien palvelujen välillä. Suhteellisuusperiaatteen noudattamiseksi niiden olisi toisin sanoen otettava huomioon se, kuinka suojattomia ovat ihmiset, joita aiotaan suojata.

Sen määrittämiseksi, onko kuluttaja valistunut, voidaan tukeutua etenkin talletusten takaamisesta 30 päivänä toukokuuta 1994 annettuun direktiiviin 94/19/EY ⁽⁶⁰⁾ ja erityisesti niihin ulkopuolelle jäämisen mahdollisuuksiin, joita se sisältää. Näihin ulkopuolelle jäämisen mahdollisuuksiin sisältyvä ajattelutapa on samanlainen kuin se, jota tässä tiedonannossa puolustetaan. Voidaan esimerkiksi katsoa ohjeellisesti, että luottolaitokset, rahoituslaitokset, vakuutusyhtiöt, valtio ja sen ilmentymät, yhteisöjoitusyritykset, eläkerahastot sekä direktiivin 94/19/EY liitteen 14 kohdassa tarkoitetut yhtiöt ⁽⁶¹⁾ ovat asiakkaita, jotka luonteensa ja kokonsa ansiosta ymmärtävät syntyvät riskit muita paremmin ja kykenevät tekemään sitoumuksia seuraukset tuntien.

Vastaanottajamaan ei esimerkiksi olisi syytä asettaa yleiseen etuun liittyviä erityissäännöksiä liitteessä mainitulle rahoituksen ammattilaisten väliselle toiminnalle. Suhteellisuusedellytyksen täyttäminen olisi tällaisessa tapauksessa erityisen vaikeaa.

Joissain tapauksissa on myös tutkittava, tarjotaanko palvelua palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella vai sivuliikkeen kautta.

Rajoituksen suhteellisuuden arviointi voi olla erilainen toimintamallista riippuen.

Rajoitusta voitaisiin siis helpommin pitää oikeassa suhteessa olevana sellaisen toimijan osalta, joka toimii pysyvästi alueella, verrattuna tilapäisesti toimivaan toimijaan.

Yhteisöjen tuomioistuin on tunnustanut kyseisen eron määrätessään, että alueella tilapäisesti toimivan palvelujen tarjoajan on voitava toimia vähemmän rajoittavien ja "kevyempien" säännösten mukaisesti kuin sijoittautuneen tarjoajan.

Yhteisöjen tuomioistuin on toistuvasti muistuttanut, että jäsenvaltio

"ei voi vaatia, että sen alueella noudatettaisiin palvelujen tarjoamisen toteuttamisessa kaikkia sijoittautumisen yhteydessä vaadittavia edellytyksiä, koska tällöin se tekisi tyhjiksi kaikki ne perustamissopimuksen määräykset, joiden tarkoituksena on nimenomaan varmistaa palvelujen tarjoamisen vapaus." ⁽⁶²⁾

Yhteisöjen tuomioistuin on myös katsonut, että palvelujen tarjoamisen vapauden rajoitukset eivät ole hyväksyttäviä siinä tapauksessa, että palvelua tarjotaan *"ilman että (palvelun) tarjoajan on siirryttävä sen jäsenvaltion alueelle, jossa tarjoaminen tapahtuu."* ⁽⁶³⁾ Tämä viimeksi mainittu täsmennys on erittäin tärkeä pankkipalvelujen kannalta, sillä niitä tarjotaan yhä useammin niin, ettei tarjoajan siirtyminen ole tarpeen.

Lisäksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 60 artiklan 3 kohdassa

"ei tarkoiteta, että kaikkea tarjoamisen vastaanottavan jäsenvaltion kansalaisiin sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä, joka tavallisesti koskee valtion alueelle sijoittautuneiden yritysten pysyvää toimintaa, voitaisiin soveltaa kokonaisuudessaan samalla tavalla luonteeltaan tilapäiseen toimintaan, jota muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneet yritykset harjoittavat." ⁽⁶⁴⁾

⁽⁵⁹⁾ Asia 205/84, ks. alaviite 7.

⁽⁶⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/19/EY (EYVL N:o L 135, 31.5.1994, s. 5).

⁽⁶¹⁾ Yhtiöt, joilla on yli 50 työntekijää, joiden taseen loppusumma on vähintään 2 500 000 ecua ja joiden liikevaihto on vähintään 5 000 000 ecua. Neuvoston direktiivi 94/8/EY (EYVL N:o L 82, 25.3.1994, s. 33).

⁽⁶²⁾ Tuomio 25.7.1991, Säger, ks. alaviite 20. Ks. myös asia C-198/89, komissio v. Kreikka, tuomio 26.2.1991, Kok. 1991, s. I-735.

⁽⁶³⁾ Tuomio Säger, ks. alaviite 20.

⁽⁶⁴⁾ Tuomio 4.12.1986, komissio v. Saksa, ks. alaviite 7. Ks. myös tuomio 17.12.1981, Webb, ks. alaviite 26.

Yleisen edun vuoksi määrättyä rajoitusta voitaisiin siis tapauskohtaisesti pitää kohtuullisena suhteessa sivukonttoriin mutta suhteettomana tilapäiseen palvelujen tarjoajaan nähden. Komissio katsoo esimerkiksi, että jäsenvaltion, joka yleiseen etuun liittyvistä syistä määrää luottolaitoksille tiettyjä muodollisuuksia (tarkastuksia, rekisteröintejä, maksuja, tietojen antamista jne.), olisi otettava huomioon toimintamalli, jonka jäsenvaltion alueella vastavuoroisen tunnustamisen mukaisesti toimiva luottolaitos on valinnut.

Vaikuttaa kuitenkin siltä, että tätä eroa ei voida ottaa huomioon kuluttajansuojaa koskevien sääntöjen osalta (jos ne yleensäkin olisivat täyttäneet muut arviointiperusteet). Kuluttajansuojelun vaatimuksen on oltava sama, tarjotaanpa palvelua palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisen kautta. Tosiasiassa ei olisi hyväksyttävää, että kuluttajaa suojeltaisiin huomattavasti huonommin, jos hän ottaa palvelun vastaan sijoittautumattomalta kuin sijoittautuneelta yritykseltä.

On kuitenkin mahdollisesti otettava huomioon ne olosuhteet, joissa palvelusta on sovittu. Voi nimittäin ilmetä myös sellaisia tilanteita, joissa kuluttaja on tarkoituksellisesti välttänyt kansallisen oikeuden hänelle takaaman suojelun sopimalla palvelusta sijoittautumattoman pankin kanssa ilman, että pankki on häntä ensin lähestynyt millään tavalla.

C) Yleinen etu ja kansainvälinen yksityisoikeus

1. Periaatteet

Yleisen edun nimissä esitetyn kansallisen säännön yhteensopivuus yhteisön oikeuden kanssa voidaan tutkia heti, jos lainsäädäntöjen eroavaisuus luo esteitä pankkipalvelujen liikkuvuudelle silloin, kun yhdenmukaistamista ei ole tehty.

Kansallisen lainsäädännön kaikkien sääntöjen on sovitava yhteen yhteisön oikeuden kanssa alasta riippumatta. Yhteisöjen tuomioistuin on päättänyt 21.3.1972 antamassaan tuomiossa että

"yhteisön oikeuden tehokkuuden ei tule vaihdella riippuen niistä kansallisen oikeuden eri osa-alueista, joille sen vaikutukset voidaan ulottaa." (65)

(65) Asia 82-71, SAIL, tuomio 21.3.1972, Kok. 1972, s. 119. Ks. myös asia C-20/92, Hubbard, tuomio 1.7.1993, Kok. 1993, s. I-3777.

Yhteisön oikeus on siten tarvittaessa ensisijainen yksityisoikeuteen perustuviin kansallisiin sääntöihin nähden.

Yhteisöjen tuomioistuin on joutunut tarkistamaan, ovatko kansalliset siviili⁽⁶⁶⁾ ja siviiliprosessioikeudelliset⁽⁶⁷⁾ säännöt yhdenmukaisia yhteisön oikeuden kanssa.

Voidaan tosin todeta, että suurin osa siviili- tai prosessioikeudellisista sopimuksia koskevista säännöistä (lainojen kuolettaminen, vanheneminen, saatavan menettäminen, mitätöiminen jne.) tuskin aiheuttaa esteitä pankkipalvelujen liikkuvuudelle.

Pankkisopimuksissa on kuitenkin yleensä sitovia ehtoja, jotka huolimatta siitä, että ne ovat velvoiteoikeudellisia sääntöjä, vaikuttavat todellisuudessa kaupankäyntiin. Esimerkkinä voidaan mainita koron muuttamisen tai ennenaikaisen takaisinmaksun kieltävä lauseke. Tällaiset ehdot voivat epäsuorasti merkitä rajoitusta, jos ne velvoittavat pankin muuttamaan palvelua saadakseen sen vastaamaan lainsäädäntöä maassa, jossa palvelu tarjotaan.

Komissio katsoo, että tällaisia ehtoja ei voida jättää yhteisön oikeudellisen valvonnan ulkopuolelle vain siitä syystä, että ne perustuvat velvoiteoikeuteen.

Tässä yhteydessä tuomioistuin voi joutua tutkimaan, ovatko kansainvälisen yksityisoikeuden asiakirjoihin ja etenkin Rooman yleissopimukseen sisältyvät lakiristiriitaa koskevat määräykset sopimusten osalta ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa⁽⁶⁸⁾.

Nämä ristiriitasäännökset eivät kuitenkaan sinänsä muodosta rajoituksia. Periaatteessa este ei johdu mekanismista, jolla osoitetaan sovellettava oikeus, vaan mihin tulokseen sitä käyttäen päädytään aineellisen oikeuden osalta⁽⁶⁹⁾.

(66) Asia C-168/91, Konstantinidis, tuomio 30.3.1993, Kok. 1993, s. I-1191; asia C-339/89, Alsthom Atlantique, tuomio 24.1.1991, Kok. 1991, s. I-107; asia C-93/92, Motorradcenter, tuomio 13.10.1993, Kok. 1993, s. I-5009.

(67) Ks. tähän liittyen asia C-398/92, Mund & Fester, tuomio 10.2.1994, Kok. 1994, s. I-467; asia C-43/95, Data Delecta, tuomio 26.9.1996, Kok. 1996, s. I-4661; asia C-177/94, Perfili, tuomio 1.2.1996, Kok. 1996, s. I-161. Ks. alaviite 65, Hubbard, tuomio 1.7.1993.

(68) Ks. alaviite 4.

(69) Ks. kuitenkin asia C-214/94, Boukhalfa, tuomio 30.4.1996, Kok. 1996, s. I-2253.

2. *Yhteys Rooman yleissopimukseen*

Yleissopimus vahvistaa yhteisen sopimusvapauden periaatteen, joka on kaikille jäsenvaltioille yhteinen.

Pankkialan sopimuksen osapuolet voivat siis vapaasti valita minkä maan lakia sopimukseen sovelletaan ja millaisten velvoitteiden täyttämiseen he vastavuoroisesti sitoutuvat. On mahdollista valita kotivaltion, vastaanottajavaltion tai jopa kolmannen — joko Euroopan unioniin kuuluvan tai sen ulkopuolisen — valtion laki.

Yleissopimuksessa määrätään, että jos osapuolet eivät sovi asiasta, sopimukseen sovelletaan sen maan lakia, johon sopimus läheisemmin liittyy. Yleissopimuksessa täsmennetään, että sopimuksen katsotaan liittyvän läheisemmin siihen maahan, jossa suoritteen tarjoavalla osapuolella on kotipaikka tai johon se on sijoittautunut riippuen siitä, tarjoaako suoritetta pääkonttori tai sivukonttori.

Yleissopimuksessa määrätään, että jos sopimus on tehty kuluttajan⁽⁷⁰⁾ kanssa ja osapuolet eivät nimenomaisesti ole tehneet valintaa, sovelletaan kuluttajan asuinmaan lakia, jos sopimus on tehty jommassakummassa seuraavassa tilanteessa (5 artikla):

- sopimuksen tekemistä on edeltänyt kuluttajan asuinvaltiossa erityisesti tehty tarjous, ja kuluttaja on suorittanut kyseisessä maassa tarpeelliset toimet sopimuksen tekemiseksi;
- kuluttajan kanssa sopimuksen tehnyt osapuoli tai sen edustaja on ottanut tilauksen vastaan kuluttajalta tämän asuinvaltiossa.

Sen sijaan, jos osapuolet ovat valinneet sopimukseen sovellettavan oikeuden, tämä valinta ei saa poistaa kuluttajalta sitä suojelua, jonka hänen vakinaisen asuinvaltionsa pakottavat säännökset⁽⁷¹⁾ takaavat hänelle, jos todetaan, että on kyse jommastakummasta edellä mainituista tilanteista.

Yleissopimuksen ehtojen mukaan jäsenvaltioiden ”yleinen turvallisuus” (7 artikla) ja ”yleinen järjestys”⁽⁷²⁾ (16 ar-

tikla) voivat myös vaikuttaa osapuolten valintaan tai, jollei valintaa ole erikseen ilmaistu, yleissopimuksen sisältämiin määrittämissääntöihin.

Rooman yleissopimuksen perusteella kuluttajan kanssa tehdyssä pankkialan sopimuksessa on siis noudatettava vähintään kuluttajan asuinvaltion laikien pakottavia säännöksiä, jos kuluttajaan on otettu yhteyttä ennalta tai jos kyseistä palvelua koskeva tilaus on otettu vastaan kuluttajan asuinvaltiossa.

Jos sen sijaan pankkialan sopimusta ei tehdä kuluttajan kanssa (sopimus tehdään pankin ja ammatillisessa mielessä toimivan asiakkaan välillä), sopimukseen sovelletaan osapuolten valitsemaa lakia, tai valinnan puuttuessa periaatteessa sen maan lakia, jossa pankki on sijoittautuneena ensisijaisesti tai toissijaisesti.

3. *Yhteisön oikeuden ensisijaisuus*

Komissio katsoo, että Rooman yleissopimuksesta johtuvaan päättelyyn on vielä lisättävä ylimääräinen taso.

Pankkialan palvelun sovellettavia kansallisia aineellisoikeudellisia säännöksiä, jotka perustuvat Rooman yleissopimukseen sisältyviin lakiristiriitoja koskeviin määräyksiin (vapaa tahto, jonka pakottavat säännökset voivat syrjäyttää, sekä yleinen turvallisuus ja kansallinen yleinen järjestys), voidaan yhteisön oikeuden ensisijaisuuden periaatteen mukaisesti arvioida yleisen edun näkökulmasta, jos ne merkitsevät rajoitusta.

Voidaan olettaa kaksi tilannetta⁽⁷³⁾:

a) Sivukonttorin tarjoamat pankkipalvelut

Rooman yleissopimuksen 4 artiklassa määrätään, että jolleivät osapuolet ole toisin sopineet sovelletaan sen

⁽⁷⁰⁾ Kun on kyseessä sopimus, joka ei liity kuluttajan ammatilliseen toimintaan.

⁽⁷¹⁾ Säännökset, joista ei voida poiketa sopimuksella.

⁽⁷²⁾ Yleinen järjestys on tässä ymmärrettävä kansallisessa oikeudessa ja kansainvälisessä yksityisoikeudessa tarkoitettussa mielessä, joka ei välttämättä ole sama kuin yhteisöjen tuomioistuimen tarkoittama merkitys, sillä tuomioistuimen kannalta kyse ei ole taloudellisesta käsitteestä, vaan käsitteestä, johon sisältyy vakava yhteiskunnallinen uhka.

⁽⁷³⁾ Yhteisöjen tuomioistuin on Rooman yleissopimuksen toimivaltainen tulkitsija, mikä johtuu etenkin siitä, että halutaan taata yleissopimuksen yhteisön oikeuden mukainen tulkinta. Tämä toimivaltuuden myöntäminen ei kuitenkaan ole vielä voimassa siltä osin kuin ne kaksi pöytäkirjaa (89/128/ETY ja 89/129/ETY), joissa siitä määrätään, eivät vielä ole tulleet voimaan, koska kaikki Rooman yleissopimuksen ratifioineet jäsenvaltiot eivät vielä ole ratifioineet pöytäkirjaa 89/129/ETY.

maan lakia, johon luottolaitoksen keskuspaikka on sijoittautunut, tai jos suoritetta tarjoaa jokin muu laitos kuin keskuspaikka, sen maan lakia, johon tämä muu toimipaikka on sijoittautunut. Yleissopimuksessa määrätään, että siinä oletetussa tapauksessa että palvelun tarjoaa pankin sivukonttori, oletetaan sovellettavaksi sen maan laki, johon sivukonttori on sijoittautunut, jolleivät osapuolet ole sopineet toisin⁽⁷⁴⁾.

Yhteisön oikeuden ensisijaisuuden periaatteen mukaisesti komissio katsoo, että esteitä aiheuttavia maan oikeussääntöjä voidaan arvioida yleisen edun näkökulmasta ja tarvittaessa ne voidaan syrjäyttää.

a) Palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella kuluttajille tarjotut pankkipalvelut

Yhteisön oikeuden ensisijaisuusperiaatteen mukaisesti myös kuluttajan tekemiä sopimuksia koskevat kuluttajan asuinmaan "pakottaviin säännöksiin", "yleiseen tarvallisuuteen"

⁽⁷⁴⁾ Vaikuttaa kuitenkin siltä, että useimmiten pankkisopimuksen osapuolet sopivat sovellettavasta lainsäädännöstä.

ja "yleiseen järjestykseen" liittyvät säännökset voidaan, jos niistä aiheutuu esteitä, arvioida yleisen edun kannalta.

Rooman yleissopimukseen perustuvaa päättelyä on siis jatkettava ja pohdittava, läpäisevätkö esimerkiksi "pakottavat säännökset", joiden noudattamista kuluttajan asuinvaltio aikoo edellyttää, yleisen edun perusteella tapahtuvan arvioinnin. Kuluttajan suojelemiseksi tarkoitettujen säännösten osalta on hyvinkin mahdollista, että nämä ai-neellisen oikeuden säännökset läpäisevät onnistuneesti yleisen edun perusteella tapahtuvan arvioinnin. Tuomioistuim on todennut, että kuluttajan suojeleminen on yleiseen etuun liittyvä tavoite, joka oikeuttaa rajoittaa perusvapauksia. Tätä ei kuitenkaan voida pitää ennalta selvänä. Jo aiemmin todettiin, että tuomioistuin voi tarkastella kansallisia sääntöjä, joiden tarkoituksena on ilmoitettu olevan kuluttajan suojaaminen, ja tarvittaessa "sivuuttaa" ne, jos ne eivät ole välttämättömiä tai jos ne ovat suhteettomia.

Tämä ylimääräinen päättelyn taso on siis yhtenäismarkkinoiden yhteydessä välttämätön sen varmistamiseksi, ettei yhdenmukaisuuden puuttuessa pidetä yllä kansallisia toimenpiteitä kuluttajansuojan varjolla ainoastaan siksi, että erilaisten tai entuudestaan tuntemattomien pankkipalveluiden pääsyä kansalliselle alueelle pyritään rajoittamaan tai se halutaan kokonaan estää.

EUROOPAN TALOUSALUE

EFTAN VALVONTAVIRANOMAINEN

Valtion tuen hyväksyminen ETA-sopimuksen 61 artiklan ja valvonta- ja tuomioistuinten sopimuksen pöytäkirjassa 3 olevan 1 artiklan 3 kohdan mukaan

EFTAn valvontaviranomaisen päätös olla esittämättä vastalauseita

(97/C 209/05)

Hyväksymispäivämäärä: 14 päivä toukokuuta 1997

Jäsenvaltio: Norja

Tuen numero: 97-002

Nimike: Yksittäinen tuki International Pipe System AS

Tarkoitus: Alueelliseen kehitykseen tarkoitettu tuki Norjan tukialueilla

Oikeusperusta: Paikallishallinto- ja työministeriön kiertokirje H-3/96

Tuen intensiteetti: 21,64 prosenttia koneiden ja laitteiden investointikuluista

Tuen määrä: — Tuki Surandalin kunnan teollistamisrahastosta: 2,987 miljoonaa Norjan kruunua
— Tuki Norjan teollistamis- ja aluekehitysrhastosta: 7,1 miljoonaa Norjan kruunua

Kesto: Yksittäinen tuki

EFTAN TUOMIOISTUIN

Fredrikstad byrett'in asiassa Mag Instrument Inc. v. California Trading Company Norway, Ulsteen, 16 päivänä toukokuuta 1997 tekemällään päätöksellä Eftan tuomioistuimelle esittämä neuvoa-antavaa lausuntoa koskeva pyyntö

(Asia E-2/97)

(97/C 209/06)

Eftan tuomioistuimelle esitettiin norjalaisen Fredrikstad byrett'in (Fredrikstadin raastuvanoikeuden) asiassa Mag Instrument Inc. v. California Trading Company Norway, Ulsteen, 16 päivänä toukokuuta 1997 tekemällä päätöksellä neuvoa-antavaa lausuntoa koskeva pyyntö, joka saapui tuomioistuimen kirjaamoon 21 päivänä toukokuuta 1997. Pyyntö sisälsi seuraavat kysymykset:

- 1) Onko neuvoston direktiivin 89/104/ETY 7 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että tavaramerkin haltija saa sen nojalla oikeuden estää Euroopan talousalueen ulkopuolisesta kolmanesta maasta tapahtuvan tuonnin, kun tämä tuonti tapahtuu ilman tavaramerkin haltijan suostumusta?
 - 2) Onko tämä säännös toisin sanoen ymmärrettävä siten, että tavaramerkkiin kuuluvien oikeuksien sammumista ei voida rajoittaa kansalliseen sammumiseen eikä laajentaa koskemaan kansainvälistä sammumista?
-

II

(Valmistavat säädökset)

KOMISSIO

Muutettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi bensiinin ja dieselpolttoainien laadusta ja neuvoston direktiivin 93/12/ETY (¹) muuttamisesta

(97/C 209/07)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(97) 271 lopull. — 96/0163(COD)

(Komission esittämä 2 päivänä kesäkuuta 1997 EY:n perustamissopimuksen 189 a artiklan 2 kohdan nojalla)

(¹) EYVL N:o C 77, 11.3.1997, s. 1.

ALKUPERÄINEN EHDOTUS

MUUTETTU EHDOTUS

Johdanto-osan 1 kappale

otto- ja dieselmootorilla varustetuissa ajoneuvoissa käytettävien tavanomaisten ja vaihtoehtoisten polttoaineiden laatuvaatimuksia koskevien jäsenvaltioiden lakien tai hallinnollisten toimenpiteiden väliset eroavuudet ovat muodostuneet kaupan esteiksi yhteisössä ja niillä voi olla suora vaikutus sisämarkkinoiden toteutumiseen ja toimintaan; sen vuoksi vaikuttaa tarpeelliselta lähentää tätä alaa koskevaa lainsäädäntöä perustamissopimusten 3 b artiklan määräysten mukaisesti,

otto- ja dieselmootorilla varustetuissa ajoneuvoissa käytettävien tavanomaisten ja vaihtoehtoisten polttoaineiden laatuvaatimuksia koskevien jäsenvaltioiden lakien tai hallinnollisten toimenpiteiden väliset eroavuudet ovat muodostuneet kaupan esteiksi yhteisössä ja niillä voi olla suora vaikutus sisämarkkinoiden toteutumiseen ja toimintaan sekä Euroopan ajoneuvo- ja jalostusteollisuuden kansainväliseen kilpailukykyyn; sen vuoksi vaikuttaa tarpeelliselta lähentää tätä alaa koskevaa lainsäädäntöä perustamissopimuksen 3 b artiklan määräysten mukaisesti,

Johdanto-osan 2 kappale

perustamissopimuksen 100 a artiklan 3 kohdassa toteuttamista sekä ympäristönsuojelua koskevien komission ehdotusten on perustuttava ihmisten ja ympäristön suojelun korkeaan tasoon,

perustamissopimuksen 100 a artiklan 3 kohdassa toteuttamista sekä terveyttä ja ympäristönsuojelua koskevien komission ehdotusten on perustuttava ihmisten ja ympäristön suojelun korkeaan tasoon,

Johdanto-osan 3 kappale

primaarisia ilman epäpuhtauksia, kuten typen oksideja, palamattomia hiilivetyjä ja hiukkasia, pääsee ilmakehään huomattavia määriä moottoriajoneuvojen pakokaasu- ja haihtumispäästöissä aiheuttaen suoraan ja välillisesti sekundaarisen epäpuhtauden eli tässä tapauksessa otsonin kehittymisen kautta huomattavaa vaaraa ihmisten terveydelle ja ympäristölle,

primaarisia ilman epäpuhtauksia, kuten typen oksideja, palamattomia hiilivetyjä, hiukkasia, hiilimonoksidia, bentseeniä ja muita myrkyllisiä pakokaasupäästöjä ja näiden sekundaarisia epäpuhtauksia kuten otsonia pääsee ilmakehään huomattavia määriä moottoriajoneuvojen pakokaasu- ja haihtumispäästöissä aiheuttaen suoraan ja välillisesti huomattavaa vaaraa ihmisten terveydelle ja ympäristölle,

ALKUPERÄINEN EHDOTUS

MUUTETTU EHDOTUS

Johdanto-osan 6 kappale

eurooppalainen Auto Oil -ohjelma, jonka yksityiskohdat on selostettu ilmakehään joutuvien tieliikenteestä aiheutuvien päästöjen tulevasta valvontastrategiasta annetussa komission tiedonannossa, muodostaa tieteellisen, teknisen ja taloudellisen perustan bensiiniä ja dieselpolttoaineita koskevien uusien ympäristöperusteisten laatuvaatimusten käyttöönotolle yhteisön tasolla,

eurooppalainen Auto Oil -ohjelma, jonka yksityiskohdat on selostettu ilmakehään joutuvien tieliikenteestä aiheutuvien päästöjen tulevasta valvontastrategiasta annetussa komission tiedonannossa, edistää osaltaan tieteellisen, teknisen ja taloudellisen perustan luomista bensiiniä ja dieselpolttoaineita koskevien uusien ympäristöperusteisten laatuvaatimusten käyttöönoton suosittelemiselle yhteisön tasolla,

Johdanto-osan 7 kappale

bensiiniä ja dieselpolttoaineita koskevien ympäristöperusteisten laatuvaatimusten käyttöönotto on tärkeä osa eurooppalaisessa Auto Oil -ohjelmassa määritellyistä Euroopan laajuisista ja kansallisista/alueellisista/paikallisista toimenpiteistä muodostuvaa kustannustehokasta kokonaisuutta,

bensiiniä ja dieselpolttoaineita koskevien ympäristöperusteisten laatuvaatimusten käyttöönotto on tärkeä osa eurooppalaisessa Auto Oil -ohjelmassa määritellyistä Euroopan laajuisista ja kansallisista/alueellisista/paikallisista toimenpiteistä muodostuvaa kustannustehokasta kokonaisuutta, joka olisi toteutettava,

Johdanto-osan 8 a kappale (uusi)

kaupunkialueilla on lyhyellä aikavälillä tarpeen vähentää ajoneuvojen saastepäästöjä, jotka sisältävät primaareja epäpuhtauksia kuten palamattomia hiilivetyjä ja hiilimonoksidia, sekundaarisia epäpuhtauksia kuten otsonia, ja myrkyllisiä päästöjä kuten bentseeniä ja hiukkaspäästöjä,

Johdanto-osan 15 b kappale (uusi)

sidonnaiskuljetusajoneuvot (kuten linja-autot, taksit ja hyötyajoneuvot) ovat suurimpia kaupunkien saastuttajia, ja niiden osalta voisi olla hyödyllistä laatia erilliset laatuvaatimukset,

Johdanto-osan 15 c kappale (uusi)

komission olisi ehdotettava laatuvaatimuksia, joita voidaan soveltaa neste-, maakaasu- ja biopolttoaineisiin Auto Oil 2 -ohjelman yhteydessä,

7 artiklan 1 kohta

Jos jonkin jäsenvaltion on raakaöljyjen tai öljytuotteiden tarjonnassa tapahtuneen äkillisen muutoksen vuoksi vaikea soveltaa 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuja polttoaineen laatuvaatimuksia, kyseisen jäsenvaltion on ilmoitettava tästä komissiolle. Komissio voi sallia korkeampien raja-arvojen soveltamisen yhteen tai useampaan polttoaineen osaan kyseisessä jäsenvaltiossa enintään kuudeksi kuukaudeksi ilmoitettuaan asiasta ensin muille jäsenvaltioille.

Jos jonkin jäsenvaltion on raakaöljyjen tai öljytuotteiden tarjonnassa poikkeuksellisesti tapahtuneen äkillisen muutoksen vuoksi vaikea soveltaa 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuja polttoaineen laatuvaatimuksia, kyseisen jäsenvaltion on ilmoitettava tästä komissiolle. Komissio voi sallia korkeampien raja-arvojen soveltamisen yhteen tai useampaan polttoaineen osaan kyseisessä jäsenvaltiossa enintään kuudeksi kuukaudeksi ilmoitettuaan asiasta ensin muille jäsenvaltioille.

ALKUPERÄINEN EHDOTUS

MUUTETTU EHDOTUS

9 artiklan 2 kohta (uusi luettelakohta)

- sidonnaiskuljetusajoneuvojen erityistilanteen ja tarpeen ehdottaa raja-arvoja niissä käytettäville erikoispolttoaineille,

9 artiklan 2 kohta (uusi luettelakohta)

- tarpeen ehdottaa raja-arvoja, joita voidaan soveltaa neste-, maakaasu- ja biopolttoaineisiin,
-

III

(Tiedotteita)

KOMISSIO

MEDIA II — KEHITTÄMINEN JA LEVITYS (1996—2000)

Euroopan audiovisuaalisten teosten kehittämisen ja levityksen edistämistä koskevan ohjelman täytäntöönpano

Ehdotuspyyntöilmoitus 10/97

Tuki tuotantohankkeiden ja tuotantoyhtiöiden kehittämislle

(97/C 209/08)

1. Johdanto

Tämä ehdotuspyyntöilmoitus perustuu Euroopan audiovisuaalisten teosten kehittämisen ja levityksen edistämistä koskevan ohjelman täytäntöönpanosta (MEDIA II — kehittäminen ja levitys) (1996—2000) 11 päivänä heinäkuuta 1995 tehtyyn neuvoston päätökseen (95/563/EY), joka on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* N:o L 321 30 päivänä joulukuuta 1995.

Kyseistä päätöstä soveltaviin toimintamuotoihin kuuluu:

- markkinoille ja erityisesti Euroopan markkinoille tarkoitettujen tuotantohankkeiden kehittämisen edistäminen,
- kannustus tuotantoyhtiöiden kehittämiseen.

2. Kohde

Tämä ilmoitus on osoitettu riippumattomille eurooppalaisille tuotantoyhtiöille, joiden toiminta edistää edellä mainittuja tavoitteita. Ilmoituksessa selitetään, miten

hankitaan yhteisön rahoitustuen saamiseen tähtäävän ehdotuksen laatimiseen tarvittavat asiakirjat.

Tätä ehdotuspyyntöä hoitaa komission pääosasto X:n (Tiedotus, viestintä, kulttuuri ja audiovisuaalinen ala) MEDIA-ohjelma-yksikkö.

Eurooppalaisten yhtiöiden, jotka haluavat vastata tähän ehdotuspyyntöön ja saada asiakirjan ”Ehdotusten jättämistä koskevat ohjeet rahoitustuen saamiseksi kehittämissä alalta”, on lähetettävä pyyntönsä kirjeitse tai telekopiona seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio, Jacques Delmoly, yksikön päällikkö, PO X/D/4, L 102—7/023, rue de la Loi/Wetstraat 200, B-1049 Bruxelles/Brussel, (32 2) 299 92 14.

Komissio sitoutuu lähettämään kyseisen asiakirjan kahden päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

Ehdotukset on toimitettava edellä mainittuun osoitteeseen viimeistään 5 päivänä syyskuuta 1997.

EUROPEAN MONETARY INSTITUTE

LAWYER IN THE GENERAL SECRETARIAT

The European Monetary Institute (EMI) was established on 1st January 1994 with its seat in Frankfurt am Main. The EMI's function is to strengthen the co-operation between its members, the central banks of the European Union, and to prepare for the establishment of the future European Central Bank (ECB). The EMI currently employs approximately 290 staff members and has its own terms and conditions of employment, including a competitive salary structure, pension plan, health insurance and relocation benefits. The EMI is looking to fill the following position, which will be offered on a fixed-term-contract basis, as soon as possible. Candidates must be a national of a Member State of the European Union.

The Legal Division is responsible for handling all legal issues within the EMI, which include assistance in legal aspects of the preparation of the regulatory and institutional framework of the European System of Central Banks, drafting the legal documentation for the monetary policy instruments of the ECB, questions related to the interpretation of the Treaty establishing the European Community, the secretariat of the Working Group of Legal Experts and the preparation of the EMI's opinions when the EMI is consulted by the EU Council or by national authorities on draft legislation falling within its field of competence. The Legal Division also provides legal advice to the EMI management on administrative matters. The position will include responsibilities with regard to the tasks described above and, in particular, to legal assistance in matters related to EC law and international banking law.

Qualifications

- Advanced university law degree.
- Several years' experience (minimum two) and/or postgraduate studies in institutional Community Law.
- Several years' professional experience (minimum three) as a lawyer in the banking/central banking field.
- Very good command of English and proven drafting ability in that language. Knowledge of other European Union languages is desirable.

PC word-processing skills.

Ref: GS/26/97

Applications should include a Curriculum Vitae, copies of diplomas and a recent photograph, together with references confirming the required experience and skills and, if possible, copies of papers or notes prepared by candidates. They should quote the reference number and should be addressed to the **European Monetary Institute, Personnel and Office Services Division, Postfach 10 20 31, D-60020 Frankfurt/Main**, and should reach us no later than *31st July 1997*. Applications will be treated in the strictest confidence and will not be returned.